POCZET

PAMIĄTEK ZACHOWANYCH

w

Domu Gotyckim

W PUŁAWACH.

Warszawa.

W DRUKARNI BANKU POLSKIEGO.

1828.

WM 872/70

Puławy, dn. 6.X.1970r.

Biblioteka Jagiellońska
Kraków
Al. Mickiewicza 22.

Przy niniejszym piśmie zwracam z goracym podziękowaniem wypożyczona książkę: Czartoryska I. - Poczet pamiątek zachowanych w Domu Gotyckim w Puławach. Warszawa 1828. sygn. 28989 III.

Egzemplarz ten nader rzadki - porównywałem z naszym, zakupionym antykwarycznie, który jest oprawiony w skórę wytłaczaną i posiada ozdobny grzbiet. Różnią się one od zwykłego wydania papierem z wodnym znakiem: J WHATMAN
TURKEY MILL
1827
i formatem z dużymi marginaliami.

Skład drukarski różni się obwolutą drukowaną złotą farbą oraz kartą tytułową - brak ozdobnika, inną czcionką złożona jest nazwa " W DRUKARNI BANKU POLSKIEGO. W tekście na str. 28 użyto innego ozdobnika.

Gdyby ktoś interesował się tym wydaniem " Pamiątek ...", bardzo chętnie prześlę nasz egzemplarz.

Widziałem kilkanaście egzemplarzy "Pamiatek ..." i dotychczas spotkałem tylko 2 egzemplarze ozdobnego wydania, jak przypuszczam, przeznaczonego dla nielicznego grona wybranych przyjaciół i znajomych.

KIEROWNIK BIBLIOTEKI
mgr Zygmunt Nowakowski

rysował z natury i na Kamieniu Richter

litog: pod dozorem Lud: Letronne

Dom Gotycki w Puławach

w Warszawie 1828 r.

POCZET

PAMIĄTEK ZACHOWANYCH

w

Domu Gotyckim

w Puławach.

SUNT LACRYMAE RERUM ET MENTEM MORTALIA TANGUNT.

WARSZAWA,

W DRUKARNI BANKU POLSKIEGO.

1828.

Przedmowa

Katalog Starożytności Domu Gotyckiego, z opisami historycznemi, już oddawna ukończonym został i zajmie w Rękopismie trzy grube tomy. W Świątyni Sybilli jedne Pamiątki już są opisane, innych opisy ciągle przybywają.

Nim te katalogi historyczne wyjdą na świat, sporządzony został prosty, bez żadnych opisów, poczet starożytności znajdujących się w obu zbiorach i podaje się do druku. Należało się to poniekąd i lubownikom starożytności zwiedzającym Puławy; i tym którzy o pomnożenie będących tam zbiorów raczyli pamiętać. Pierwsi wybrać tu wcześnie będą mogli, co ich uwagę najbardziej zająć potrafi; drudzy napotykając tu nazwiska swoje, domyślą się że im towarzyszy najczulsze podziękowanie. Tak więc ta mała książeczka poświęca się Wdzięczności i Gościnności.

Świątynia Sybilli przeznaczoną była wyłącznie na pomniki narodowe. Dom Gotycki miał zamykać same starożytności zagraniczne; zgromadzono więc do niego wszystko, czego częste podróże i posyłki, czego liczne dary dostarczały. Było już w nim wiele pamiątek Francji, Włoch, Niemiec, Anglii, pamiątek wieków starożytnych, wieków rycerskich, czasów późniejszych; przybyły pamiątki Egiptu, Azii, Ameryki. Długo jednak w Domu Gotyckim upatrywano jakąś niezupełność, jakiś ważny niedostatek. Jakoż w istocie niedostawało tam pamiątek najczulszych, najwymowniejszych, polskich.

Dla tegoto nie sama tylko Świątynia Sybilli starożytności nasze zawiera. Znaczną ich część umieszczono w Domu Gotyckim i wewnątrz i na zewnętrznych ścianach.

Daj Boże! aby w przyszłych wiekach wnuki nasze, do tych pamiątek Sławy, Waleczności, Patryotyzmu, i tylu niestety! boleści narodowych, daj Boże! aby wnuki nasze do tych pamiątek mogły dodać pomniki nierozdzielne

Chwały i Szczęścia.

Puławy, dnia 19. Października 1828 r.

Elżbieta Czartoryska.

PAMIĄTKI

NA

ŚCIANACH ZEWNĘTRZNYCH.

Ściana

Kazimirza W.

1. Drzwi żelazne z dawnego zamku OSSOLIŃSKICH, z herbami i cyframi. *Dane przez panią Sewerynową Potocką.*

2. Zamek, u drzwi Ossolińskiego, z pałacu Ecouen, w którym FRANCISZEK I. król francuzki, mieszkiwał. *Przywieziony przez Tad. Matuszewica.*

Nade-drzwiami, napis na marmurze:

SUNT LACRYMAE RERUM,

ET MENTEM MORTALIA TANGUNT.

3. Orzeł polski, wyjęty z zamku w ŁOBZOWIE, przez KAZI-

MIRZA WIELKIEGO tam osadzony, co świadczy napis:

„SUB ANNO DNI MCCCLXVII. INCAEPTUM EST
„AEDIFICARI HOC FORTALICIUM PER DOMINUM
„CASIMIRUM REGEM POLONIAE. *Przez fundatorkę przywieziony.* *

4. Kamień dla BOLESŁAWA III. KRZYWOUSTEGO, z napisem:

BOLESLAO III.

„QUO INTER POLONORUM REGES, NEQUE VIR
„MELIOR, NEQUE DUX PERITIOR, NEQUE MILES
„AUDACIOR, NEQUE VICTOR FELICIOR, NEQUE PA-
„TRIAE AMATOR FERVENTIOR, NEQUE JUDEX
„JUSTIOR, UNQUAM MEMORATUR EXTITISSE."

5. Kamień dla STEFANA BATOREGO, z napisem:

„STEPHANO BATHOREO REGI POLONIAE M. D. L.
„SAPIENTI, FELICI, INVICTO.
„HOCCE MNEMOSINUM SACRUM SIT.

Oba przez Adama X. Czartoryskiego, G. Z. P., położone.

6. Herby XX. OSTROGSKICH, wykute z kamienia, z napisami:

„JANUSSIUS DUX OSTROGIAE COMES IN TARNOW,
„CAST. CRAC., WLADIM. CZERKAS. BIALOCZER.
„KANIOW. BOHUSLAW. PARESLAW. CAPITANEUS.

7. Nagrobek, na blaszce mosięznej, KAROLA FERDYNANDA Jagielończyka xięcia opolskiego, biskupa płockiego, syna Zygmunta III.

D. O. M.

Lector

„qui magna sollicitus quaeris, accede pro-

---

* Dla uniknienia powtarzań, uwiadamia się: że pamiątki przy których niemasz nazwiska dawcy są nabyte lub z miejsca przywiezione przez fundatorkę, wyjąwszy niewiele przypadków, gdy nazwiska osób ofiarujących zaginęły, i z pewnością umieszczone być nie mogły.

„pius. Magnum hic habes in exiguo contra-
„ctum spolium mortis, Carolus Ferdinandus
„Jagiellonius, Poloniae et Sueciae princeps
„hoc tumulo clauditur, quid majus inquiris?
„Pater illi fuit Sigismundus III. Poloniae Sue-
„ciaeque rex; sed non una decoratum corona
„sanguinem a patre traxit: abavum enim ha-
„buit Gustavum, proavum Carolum, avum
„Joannem, inclytos Sueciae reges. Matre Con-
„stantia austriaca Caroli archiducis tyrolen-
„sis filia, Ferdinandi caesaris II. sorore, Fer-
„dinandi caesaris III. amita, natus. Quantum
„hinc illi decus accessit! Vladislaum IV. et
„Joannem Casimirum I. Poloniae Sueciaeque re-
„ges, germanos fratres suos in solio salutavit:
„Sed nitidum serenissimae prosapiae jubar
„raro ipse viritutum omnium fulgore auxit.
„Caesarea Ferdinandi II. regia Sigismundi III.
„parentis nominatione vratislaviensis et plo-
„censis renuntiatus, antistes, nihil antiquius
„habuit quam ut hominem exutus migraret
„in angelum. Ne videlicet humanos hume-
„ros illi afferet oneri, cui sustinendo vix
„angelici sufficiunt. Ducatibus opoliensi et
„ratiboriensi in Silesia cumulatus, sacram
„praesulis authoritatem addita ducis majesta-
„te fecit augustiorem. Neutri tamen defuit ex
„aequo se partitus utrique. Mohiloviae prae-
„fuit administrator, Miechoviam praepositus
„rexit prudentia et caritate pari. Domum pro-
„fessam Societatis Jesu Vilnae in Lithuania a

„fundamentis exitavit. Ingeniosam nobilium „adolescentium indolem non uno in atheneo bonis informatum artibus vidit Polonia „ipso liberaliter suppeditante sumptus. Rempublicam difficilimis belli temporibus contra „rebelles copiis et pecunia juvit. Religiosas „familias omniumque ordinum homines, rerum „inopia opressos peramanter et liberaliter „erexit. Tandem ad majora natus et grandia „meditatus semper, dum votis omnium imortalis „expetitur, importunae mortis invidia eripitur „vitae, magno miserae mortalitatis damno, quae „ipsius beneficientiae spiritu recreabatur. Recusato majorum sepulchro Cracoviae, voluit „Varsaviae sepeliri apud patres Societatis Jesu, „ab iis divelli se non passsus in morte quos „unice dilexit in vita. Obiit Wiskoviae IX. Maii „Anno MDCLV. aetatis XLII. Jam abi lector ut „plura laudum alibi legas encomia, neque enim „totus hic jacet qui gloriosus ubique terrarum „vivit.„ *Z Krakowa przysłany.*

8. Kawał marmuru czarnego, z rozwalin zamku w LUBLINIE, w którym UNIA LITWY Z KORONĄ stanęła.

9. Rozmaite szczątki z rozwalin dawnego zamku w KRZEMIEŃCU. *Dane przez Tadeusza Czackiego.*

10. Głowa alabastrowa ODROWĄŻA, z grobu w Sandomierzu, rozwalonego r. 1809. *Przez panią Wyszewską przysłana.*

11. Herb KORCZAK, z białego marmuru, Sebastiana BRANICKIEGO, biskupa poznańskiego.

Ściana Długosza.

12. Orzeł polski, z kamienia wykuty.
13. Pogoń, herb litewski.
    Oba z Krakowa. Zdaje się że za Zygmunta I. tam położone były.
14. Trzy słupki marmurowe, z grobu KAZIMIRZA WIELKIEGO.
15. Kule żelazne, z grobu WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY.
16. Ułomek z grobu ŁOKIETKA.
17. Kamienny węzeł i kutas, z grobu króla MICHAŁA.
18. Krzyż i pochodnia, związane, z kamienia wyrobione, z grobowca króla JANA III.
19. Nawiedzenie i zwiastowanie N. Panny, boże narodzenie, i t. d. w płasko-rzeźbie, z alabastru. Dar ZOFII, żony Władysława Jagiełły. Było to w kościele ś. Anny, w Krakowie, który rozrzucono. Od Jana Śniadeckiego.
20. Kawał gzymsu z najdawniejszéj części zamku krakowskiego.
21. Ołtarzyk gotycki, z kamienia ciosowego, z drzwiczkami żelaznemi z kościoła w ODECHOWIE, fundowanego przez DŁUGOSZA, jak świadczy napis: FABRICAVIT ECCLESIAM MCCCCLX JOHANNES DLUGOS. Dany przez xiędza Korychiego.

22. Kawałek gzymsu, z UJAZDU, należącego dawniej do Jerzego OSSOLIŃSKIEGO. *Przez pana Sołtyka przysłany.*

23. Kamień, położony, w dawnym zamku LWOWSKIM, na pamiątkę okropnego pożaru, wystawiaiący w grubej rzeźbie miasto Lwów w płomieniach.

24. Herb LUBICZ na blasze cynowej, z literami S. Z. H. K. (Stanisław ŻÓŁKIEWSKI, hetman koronny). Z nadgrobku jego w Żółkwi, przed kilkunastą laty rozrzuconego.

25. Szczątki kamieni i marmuru, ze SKOKÓWKI, dawnego mieszkania rodziców Jana ZAMOJSKIEGO. *Przez Stanisława Zamojskiego przysłane.*

26. Cegły z zamku Jana ZAMOJSKIEGO.

27. Urna, z marmuru czarnego, z grobu Jana TARNOWSKIEGO.

28. Kula żurawińska, turecka, po królu JANIE. *Przez pana Harwickiego przysłana.*

29. Popiersie marmurowe PEŁKI. *Przez pana Wyszewskiego.*

30. Nadgrobek Jana PIOTROWSKIEGO, dziekana poznańskiego, i sekretarza Zygmunta Augusta, Henryka i Stefana, królów:

D. O. M.

Joannes Piotrovius

In territorio Costen nobilli et ampla fama natq decanq Posn. scholasticq Lanc. Custos Sand. Crac. canq Sigis. Augusti, Henrici, Stephani ac Sigis III. regum secretariq, mor^m svavite elegan. ingenio, doctrina, liguar. cognitioe, faculte. dicen. animi magnitune in re; eccleca tuen studio et constan. vir excell^s in multis et magnis cancellarie regiae reique pub. negotiis ipsis

etiam legonib. obeun. pacis et bellor. rerumq. difficiliu. temporibq. annos ultra vigin. pari industriae ac integritis et fidei laude versatus, medio aetatis cursu et ipso amplissar. dignitum additu extinctus, ubi vivens voluit ad anastasin quiescit.

Vixit anno a parta salute millesimo quingen. nonagesimo primo ad xv. idus April. aetatis suae primum supra quadragesimum. Stanislaus frater stirpis Piotroviae unicus palmes relictus fratri, et testamenti curatores amico desideratissimo posuerunt.

31. Szczątki z gruzów w KIERNOWA, pierwszej stolicy GEDYMINA. *Przez Gutera przysłane.*

32. Kamień wyjęty z bramy KRASNOSTAWSKIEJ, przez którą Jan ZAMOJSKI prowadził Maxymiliana. *Przez Stanisława Zamojskiego przysłany.*

33. Szczątki cegieł z rozwalin zamku CHROBERZA, założonego, podług niektórych, przez BOLESŁAWA CHROBREGO, r. 1019.

34. Tablica marmurowa, wykopana w BRONOWICACH, z napisem: PIOTR Y JAKÓB FIRLEJOWIE Z DĄBROWICZE DWAY BRACZIA RODZENI A DOMU TEGO PRZODKOWIE ŻYLI NA SWIECZIE ROKU BOŻEGO 1380.

35. Trzy słupy, kamienne, dawne z herbami; niewiadomo czyje.

36. Gałka marmurowa, z grobu KAZIMIRZA JAGIELOŃCZYKA.

37. Cegły kawałek z pokoju mistrzów krzyżackich z MARIENBURGA.

38. Cegły kawałek, z sali krzyżackiej, z MARIENBURGU. *Obie przez panią White przywiezione.*

39. Kawałek drzewa, wyjęty z kościoła fundowanego przez MIECZYSŁAWA i DĄBRÓWKĘ, w roku 965. w okolicy ś. Krzyża, w Sandomirskiem. *Przez xięży tamtejszych przysłany.*

40. Kawałek drzewa z pokoju zamku w KOBURGU, w którym dawniej RYXA, królowa polska, schroniła się, a później Marcin LUTER mieszkał. *Przez X. Adama Czartoryskiego przywieziony.*

Pod samym gzymsem:

41. Głowy, z sali czyli izby senatorskiej w zamku krakowskim, przed 20 latami rozrzuconej.

Ściana Rzymska.

42. Kamień z PORTYKU ARCHIWÓW w Rzymie. *
43. ——— ze sklepienia więzienia DECEMWIRÓW.
44. Ułomek z bramy SEPTIMA SEWERA.
45. ——— z portyku OKTAWII, siostry Augusta.
46. ——— z grobu AUGUSTA.
47. ——— z bramy NERONA.

* Ta pamiątka, i wszystkie inne tyczące się gmachów i budowli starożytnych we Włoszech dawno wzniesionych, wzięte są z miejsc właściwych i przywiezione przez JO. xięcia Adama Czartoryskiego.

48. Ułomek z najdawniejszego kościoła w NAMUR, przez xiążąt brabanckich postawionego.
49. Kamień z bazyliki PORCIUSZA.
50. ——— z piramidy KAJA CESTIUSZA.
51. ——— z muru otaczającego Rzym.
52. Ułomek z amfiteatru COLISEO zwanego.
53. ——— z więzienia MAMERTINUM zwanego.
54. ——— ze świątyni WESTY.
55. ——— ze świątyni JOWISZA piorunującego.
56. ——— ze świątyni FORTUNA VIRILIS zwanej.
57. ——— gzymsu PANTEONU.
58. Kamień, duży, wyrabiany, z grobu SCYPIONÓW.
59. ——— od tarcia farb, znaleziony w Tybrze.
60. Dwa kamienie ze skały TARPEJSKIEJ.
61. Starożytny dzban dwouszny, rzymski.
62. Ułomek z domu WARONA.
63. ——— z pałacu CEZARA.
64. ——— z łaźni TYTUSA.
65. ——— ze sklepienia w ogrodach SALUSTIUSZA.
66. ——— z ruin rynku NERWY cesarza.
67. Cegła z łaźni LIWII.
68. Kamień z domu wiejskiego POMPEJUSZA.
69. Ułomki z teatru MARCELLA.
70. Ułomek ze skały TARPEJSKIEJ, przy bramie Carmentalis.
71. ——— z teatru POMPEJUSZA.
72. Ułomki z meczetu Ś. ZOFII, w Stambule. Od P. Borzęckiego.
73. Brzeg bani winnej, z imieniem garncarza: L. RUSTI LUGDAMI. Starożytność rzymska.

74. Kawałek gzymsu ze świątyni DEUS RIDICULUS.

75. Cegła ze świątyni POKOJU.

76. Ułomek gzymsu ze świątyni FORTUNY.

77. ——————— z pałacu ADRIANA.

78. Marmur ze świątyni MINERWY, w Atenach.

79. Gwoźdź starożytny, wyjęty przez milorda ELGIN z pomniku w Atenach.

80. Kamień z grobu paszy w Belgradzie, z napisem tureckim: „WYSTAWIONY R. 1744."

81. Ułomki wyjęte z rzeki Skamandru. Od xięcia Fr. Sapiehy.

82. Nóżka dziecinna, marmurowa, znaleziona nad brzegiem morza Czarnego. Od F. Bernatowicza.

83. Marmur z grobu HORACIUSZÓW, blisko Albano, we Włoszech.

84. Kawał marmuru z HERKULANUM.

85. Ułomek marmuru z posągu nimfy EGERII.

86. ——— ze świątyni MINERWY MEDYKI.

87. ——— z kolumny HOSTYLIUSZA.

88. Cegła z świątyni POKOJU.

89. Kamień z najstarożytniejszego mostu koło Rzymu, nazwanego most CESTIUSZA.

90. ——— z mostu PALATINA założonego przez SCYPIONA.

91. ——— z mostu FABRYCIUSZA.

92. ——— ze starożytnego mostu SUBLICIUS zwanego.

93. ——— z bramy KONSTANTYNA.

94. ——— z bramy TYTUSA.

95. Ułomek wyjęty z podstawy okrętu kamiennego który otaczał wyspę Tybrową.

96. Kamień z wielkiej kloaki nad Tybrem.
97. Ułomek z Propileów.
98. ———— ze świątyni TEZEUSZA.
99. ———— z gzymsu kamiennego w świątyni MINERWY.
Wszystkie trzy z Aten przywiezione.
100. Ułomek marmuru, z Pompeja.
101. Ułomki ze świątyni SYBILLI, w Tivoli.
102. Kamień ze skały Niagara w Ameryce. *Od A. White.*
103. Ułomek skały z groty FINGALA na wyspie Staffa.
Przywieziony stamtąd przez Karola Sieńkiewicza.
104. Kamień ze skał, w morzu Irlandskiem, zwanych DROGĄ OLBRZYMÓW. *Od A. White.*
105. Dwa kamienie z wieży w UNNA, w której zasiadał niegdyś TRYBUNAŁ TAJEMNY.
106. Naczynia starożytne, znalezione nad Renem.
107. Kawał pokrycia kamiennego CYRKU wielkiego.
108. Kamień ze starożytnej drogi FLAWIUSZA.
109. Kawał dachówki starożytnej, z cechą XV. legionu, LEG. XV.
110. Ułomek, wypukło wyrabiany, z naczynia po Rzymianach, znaleziony w Dyck.
111. Ułomek z celi klasztornej w której KAROL V. mieszkał po swojej abdykacii 1556 roku.
112. Kamień ciosowy z domu JUSTA LIPSIUSZA, z napisem: „MORIBUS ANTIQUIS."
113. Ułomek kamienia białego, z pomniku ARCHIMEDA, w Sycylii.
114. Marmur czerwonawy, z sali w Nancy, w której było złożone ciało KAROLA ŚMIAŁEGO d. 5 stycznia 1470.
N° 110, 111, 112, 114, dane przez jener. Sokolnickiego.

115. Ręka bronzowa, znaleziona nad morzem Czarnem, niedaleko Odessy.

116. Ułomek marmuru z kolumny POMPEJUSZA, w Egipcie.

117. ——— z obelisku KLEOPATRY.

118. Marmuru kawałek z BASTYLII.

119. Klucz z zamku CHILLON, w Szwajcarii. Przywieziony przez Karola Sieńkiewicza.

120. Ułom z kamienia zamku GENAPPE, w którym mieszkał Ludwik XI., będąc delfinem.

121. Kawałek kamienia wyrabionego, z grobu INES DE CASTRO, z Koimbry, w Portugalii.

122. Gwoźdź ode-drzwi z POMPEJA.

123. Ułomki z CUMAE, z muru wyjęte. Od xiężny Würtembergskiej.

Ściana

Cyda i Xymeny.

124. Cegły z Bastylii.

125. Kamienie z domu KROMWELA.

126. Mała kolumna, bardzo stara, z zamku w Egra.

127. Kamienie z rozwalin zamku pod Egrą, wystawionego za czasów Henryka Ptasznika.

128. Kamień z zamku w Edynburgu HOLY-ROOD nazwanego, w którym Maria Stuart mieszkała.

129. Sztuka z rozwalin zamku FORTHERYNGAY nazwanego, w którym Maria Stuart była scięta.

130. Dwa kawałki gzymsu kamiennego, z wystawy z kościoła w Wiedniu, z której drugą kruciatę zapowiadano. *Dane przez P. Weydaels.*

131. Kamienie z fundamentów mostu Diabelskiego, w Szwajcarii.

132. Kamienie z grobu CYDA i CHIMENY. *Przez xięcia Sułkowskiego przywiezione z Hiszpanii.*

133. Marmury, mozaiki, bronzy, w tabliczkę marmurową wprawione, znalezione w POMPEI. *Od xiężny Würtembergskiej.*

134. Bożyszcze z metalu, przywiezione z Egiptu, za Napoleona. *Przez officera polskiego.*

135. Kawałki marmuru i ułomek gzymsu, z rozwalin świątyni HERKULESA, w Brescia. *Dane przez pułkownika Cicopieri.*

136. Pomnik kamienny, starożytny rzymski, z napisem:

L. ARIENO ALYPO
ARIENA PROCLA
LIB. B. M. FECIT.

137. Pomnik kamienny, starożytny rzymski, PISONA CEZARA, z napisem:

PISONI CAES.
AD GALBA IN SUCCESSOREM

DELECLO
VERANIA UXOR
SCRIBONIANUS ER.
MOERENTES
P P.

138. Kamyczki z domu PETRARKA. *Wzięte w Arco, przez Marią xiężnę Würtembergską.*

139. Sztuka duża wyrabianego kamienia, z bramy w Belgradzie, przez którą LAUDON, z wojskiem, wchodził.

140. Figurka metalowa na koniu, staroświecka, znaleziona pod Krasnymstawem.

141. Głowa kamienna Chrystusa pana, z katedry w Strasburgu.

142. Tablica żelazna, duża, nabita medalami złoconemi, nowo-i staro-czesnemi, z Sandomirza, z nieznanego grobu, a w ostatnich wojnach rozrzuconego.

143. Lampki i figurka starożytna, znalezione w Belgium.

144. Paciorki duże, zebrane na polu na którem WARUS zbity. *Od jenerała Sokolnickiego.*

145. Wierzch od szyszaka, żelazny, i kula, z wojen za Karola XII. wykopane pod Rygą. *Od P. Mniszcha.*

146. Kamienie z zamku w Morawach w którym RYCHARD, król angielski, był więziony.

147. Dwa ułomki kamienne z katedry w Rheims.

148. Sztuka lawy z Etny.

149. Kamień z rzeźbą, z domu w Kolonii, w którym się RUBENS urodził, a MARIA DE MEDICIS umarła. *Od jen. Sokolnickiego.*

159. Kawał rzeźby z alabastru, wystawiający rycerza na koniu, z nadgrobku JANA I. xięcia Burgundii. *Od tegoż.*

W załomku po prawej stronie.

151. Kamień czarny, z wieży za Rzymian postawionej blisko Egry.

152. Szczątki z Pompei: żelazo z więzienia; ułomki ze świątyni Izydy i Jowisza. Od X. Adama Czartoryskiego.

153. Rozbita statua marmurowa, wykopana w JAWOROWIE, gdzie król JAN III. często przebywał.

154. Klucz, bardzo dawny, z katedry w Bardiowie, w Węgrzech, którą Bela fundował. Od X. Adama Czartoryskiego, G. L. P.

155. Siekierka kamienna, z Ameryki północnej.

156. Kawałek lawy z Wezuwiuszu.

157. Ułomek z muru więzienia w zamku Vincennes, w którym siedział xiążę DE CONDÉ, za Ludwika XIV. Od X. Adama Czartoryskiego.

158. Dzbanek gliniany starożytny.

159. Rozbita statua z rozwalin Palmiry. Od Wacława Rzewuskiego.

W załomku z lewej strony.

160. Rozmaite drobne starożytności, znalezione w gruzach pałacu Nerona, w Rzymie. Od X. Adama Czartoryskiego.

161. Waza, szafirowa, gliniana, znaleziona w rozkopanych fundamentach w Bruxelli. Od jen. Sokolnickiego.

162. Noga od łóżka sławnego grafa GLEICHEN, który, po ostatniej kruciacie, za zezwoleniem papieża, miał dwie żony; mieszkał w Pirmont. Od jen. Sokolnickiego.

Ściana Gostynińska.

163. Kamień z zamku, w Bruxelli, przez IZABELLĘ KLARĘ EUGENIĄ wystawionego.

164. Cegła z kaplicy ś. HULFA, przez KAROLA WIELKIEGO wystawionej.

165. Cegła z zamku LIPSRING, gdzie mieszkał KAROL WIELKI w r. 786.

166. Toporki kamienne, wykopane na Ukrainie.

167. Kawałek gipsu z rozwalin zamku DILBECK, za czasów pogańskich wystawionego. *Od jen. Sokolnickiego.*

168. Dwa wyciski na blasze papieżów PIUSA V. i INNOCENTEGO XI.

169. Kawałek marmuru z dawnej sali wszechnicy w LOWANIUM, założonej w r. 1426.

170. Kawałek alabastru wyrobionego, z nagrobku JOANNY xiężny Luxemburgu.

171. Kamień rznięty, z zamku Ham, KAROLA DE LANNOY.

172. Kawałek kamienia z domu, w Bruxelli, gdzie się XIĄŻĘ ORANII i hrabiowie HORN i EGMONT schadzali.

173. Ułomek z bramy w Bruxelli przez którą HORNA i EGMONTA na śmierć prowadzono. *N.° 167. 169. 170. 171. 173. od jen. Sokolnickiego.*

174. Cegła z domu WILHELMA xięcia Oranii.

175. Marmuru kawałek czarnego, z domu NAPOLEONA na wyspie Elbie.

176. Cegły z okolic Bernu.

177. Kawał gzymsu z zamku Kinast, w Szląsku, gdzie mieszkała ś. KUNEGUNDA.

178. Cegły i drzewo, wzięte z pokoju w GOSTYNINIE, w którym Szujscy poumierali.

179. Kule małe, i blaszka z orzełkiem na niej wyciśniętym, z pola bitwy pod Waterloo.

180. Kawał gipsu, wyrobiony; z pałacu papieżów w Awenionie.

181. Kawał gipsu, wyrobiony; z katedry starodawnej w Awenionie.

182. Kawałek kamienia z mostu starodawnego w Awenionie.

183. Kawałek gipsu, wyrobiony; z grobu JANA XXII. papieża.

184. Szczątki z rozwalin zamku Humelschloos, w Czechach, należącego do familii KAUFUNGEN, na początku 15 wieku, nareszcie zamieszkałego przez bandę rozbójników, których ostatni dowódzca, Piotr PALAK, w niewolą wzięty przez milicyą wrocławską, i zamek zniszczony, r. 1433.

185. Dachówka z kościoła ś. Mikołaja w KALISZU.

Ściana

Boguty i Sędziwoja.

186. Dwa posągi kamienne, z dawnych grobów, bardzo uszkodzone: jeden BOGUTY Z ROSTKOWA, drugi SĘDZIWOJA. Oba z Wielkiej Polski.

187. Cegła z kościoła ś. KAZIMIRZA w Wilnie.

188. Cegła z PILASZKOWIC, z zamku w którym czasem przemieszkiwał JAN III.

189. Krzyż żelazny z gwiazdą; z katedry w Radomiu, postawionej 1380 roku.

190. Głowa gipsowa z nagrobku w Zwoleniu.

191. Nadgrobek Adama KOCHANOWSKIEGO:

D. O. M.

Adamus de Sycina Kochanowsky viginti trium et ultra annorum iudex terrae lublinensis, cum sexagesimum tertium aetatis ageret annum, Sycinae die vigesima tertia martii anno Dni millesimo sexcentesimo vigesimo octavo morte extinctus, in hac urna repositus, ultimum resurrectionis expectat diem.

192. Cegła z GOZDZIENICY, z zamku Stefana CZARNECKIEGO. *Od P. Potockiego, starosty Szczyrzeckiego.*

193. Koń z marmuru białego, pięknie rznięty, z grobu nieznajomego. *Od franciszkanów, z Krakowa.*

194. Ułomek kamienia z kaplicy JAGIELLOŃSKIEJ, w Krakowie.

195. Urny z popiołami, znalezione koło Torunia. *Od Teresy Kickiej.*

196. Cegły z zamku OLESKIEGO, gdzie się Jan SOBIESKI rodził.

197. Cegła z zamku KRASNOSTAWSKIEGO, w którym arcy-xiążę Maxymilian mieszkał.

198. Krzyż żelazny, z grobu w Sandomirzu.

199. Zęby słoniowe, przy kopaniu studni w Międzybożu znalezione.

200. Urny z popiołami, znalezione w lasach kozienickich.

201. Rzeźba z marmuru, wystawiaiająca pięć figurek modlących się, z grobu BOLESŁAWA WSTYDLIWEGO.

202. Cegły z wieży przez DANIELA, xięcia halickiego, wystawionej w Lublinie 1244 roku.

203. Cegły ze ZŁOTEJ BRAMY, w Kijowie. *Od Tadeusza Czackiego.*

204. Kawałek marmuru, z grobu BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO, w Płocku.

205. Herb na blasze, z grobu PAWŁA ŁĘTKOWSKIEGO, w Płocku, roku 1389.

206. Cegła wyjęta z fryzu kościoła ś. Jakóba w Sandomirzu, fundacyi LESZKA BIAŁEGO.

Ściana Kościuszki.

Napis nade-drzwiami:

OBY ODTĄD ZWYCIĘZTWA NASZE ZATRZEĆ MOGŁY PAMIĘĆ KLĘSK DOZNANYCH!

207. Kolumny utrzymujące ganek są z pałacu Błękitnego, wystawionego w Warszawie przez AUGUSTA II.

Po lewej stronie okna.

208. Dwie pół-kule, łańcuchem spojone, szwedzkie; znalezione w Zamościu.
209. Kule z pod Możajska, Szczekocina, Czerykowa, z Puław.
210. —— trzy angielskie, z pod Gdańska.
211. —— z Racławic.
212. —— z pod Warszawy.
213. Kula z roku 1794.
214. Kamień z progu domu w którym się KOSCIUSZKO urodził.
215. Kawałek blachy z trumny KOSCIUSZKI, z Krakowa przywieziony.
216. Gwoźdź z okrętu zwanego *Bellerophon*, na którym płynął NAPOLEON do wyspy ś. Heleny.

Z prawej strony okna.

217. Kule z pod Sandomirza, Torunia, Smoleńska, Raszyna, z Wilanowa, Zamościa r. 1809.

218. Kula z pod Wiednia za króla JANA.

219. Marmur z Krakowa, z napisem dla JANA III:

GRATIA QUOD STATUIT TUA REX INVICTE JOANNES,
URBS REGNI SEDES HOC TIBI DEBET OPUS,
HIC CLYPEUS PORTAE EST, SED TU FORTISSIME REGUM
ESTO DIU PARTIAE COR CLYSPEUSQ. TUAE.

220. Szczątki z fundamentu kościoła OPATRZNOŚCI, założonego w dniu 3 maja 1791 r. w Warszawie.

Ściana Litewska.

221. Krzyż żelazny, z aniołem stojącym na globusie, z najdawniejszego kościoła w Warszawie, pod imieniem Ś. JURA. Od P. Evans.

222. Ułomek z nagrobku URURKA, wodza wojsk szwedzkich, zabitego na batalii pod Kruszwicą, przez Polaków wydanej, pod komendą Stefana CZARNECKIEGO.

223. Urna z popiołami, wykopana na brzegu Wisły w Puławach.

224. Urna znaleziona pod Toruniem.

225. Obrączki z bronzu, znalezione na brzegach Bugu pod Tuchlinem. *Od porucznika Kamienobrockiego.*

226. Paciorki staroświeckie także pod Tuchlinem wykopane. *Od tegoż.*

227. Miecz, znaleziony w gruzach zamku w Kazimirzu. *Od Marianny Kłępińskiej.*

228. Herb z alabastru, pięknie rznięty; z grobu dawnego w Sandomirzu.

229. Blacha żelazna z popiersiem, po TĘCZYŃSKICH, znaleziona w Puławach.

230. Cegły z plebanii Świrskiej w Litwie. *

231. ——— z kościoła Świrskiego w Litwie.

232. ——— z baszty zamku górnego Jagiellońskiego w Wilnie.

233. ——— z ruin kościoła ś. Barbary, na zamku górnym w Wilnie.

234. ——— z kościoła gotyckiego ś. Anny w Wilnie.

235. ——— z kościoła xx. bernardynów w Wilnie.

236. ——— z zamku lidzkiego w Litwie.

237. ——— z zamku krewskiego w Litwie.

238. Kawał gzymsu z galerii zamku wileńskiego.

239. Cegła z zamku grodeckiego, w którym WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO umarł 31 maja 1432. *Przysłana przez jenerała Niesiołowskiego.*

240. Cegły z pałacu Jana Karola CHODKIEWICZA, w Wilnie, niewolnikami tureckimi wymurowanego. Na faciacie tego pałacu, teraz zrujnowanej, wyobra-

* Pamiątki litewskie, po większej części, dane są przez A. Gintera

żeni byli, w trofeach, niewolnicy tureccy. Pałac ten sławnym jest utarczką Chodkiewiczów z Radziwiłłami o ZOFIĄ OLELKÓWNĘ, która poźniej poszła za JANUSZA XIĘCIA RADZIWIŁŁA.

241. Cegły z kościoła ś. Mikołaja, patrona miasta Wilna.

242. Cegły z kościoła xx. franciszkanów, pod tytułem Wniebowzięcia najświęt. Marii panny, na Piaskach, w roku 1334. przez GASTOLDA wystawionego.

243. Cegły z cerkwi grecko-unickiej, Przeniesienia relikwii ś. Mikołaja, biskupa mirejskiego, przez xięcia KONSTANTEGO OSTROGSKIEGO, po zwycięztwie pod Orszą odniesionem, fundowanej.

244. Cegły z podstawy starożytnej wieży, z której pogańscy kapłani wyroki bogów ogłaszali, a na której wzniesioną została dzwonnica katedry wileńskiej.

245. Gałka kamienna z galerii kościoła ś. Kazimirza w Wilnie, fundacyi Wazów, których herby na froncie kościoła są umieszczone. W tym kościele pochowany hetman litewski GĄSIEWSKI.

246. Herb LELIWA, wykuty z kamienia, z zamku dawnego w Zieńkowie.

247. Cegły z zamku Łuckiego.

248. Cegła z zamku w Przemyślu, wystawionego przez PRZEMYSŁAWA xięcia ruskiego.

249. Cegły, wzięte przez fundatorkę Domu Gotyckiego z zamku w Czersku, pod Warszawą.

Ściana Żołkiewskiego.

250. Okno górne, wprawione w kamień, wyjęte z domu WIERZYNKA w Krakowie, z którego, podług miejscowego podania, Kazimirz W. patrzał na turnieje.

Nad oknem, na kamieniu:

ROK 1809. w którym ukończony DOM GOTYCKI.

Przy oknie górnem.

251. Herby polski i litewski, z Krakowa.

252. Kamienie z zamku blizko Trok, który założył i w którym mieszkał GEDYMIN.

253. Cegła z Miednik, gdzie mieszkał w pierwszej młodości Ś. KAZIMIRZ.

254. Kawał kamienia ciosowego, z pałacu BARBARY RADZIWIŁŁÓWNY, w Wilnie.

255. Kawałek kamienia z Nowogródka, z cerkwi fundowanej przez WITOLDA około roku 1400.

256. Cegła z domu Jana KOCHANOWSKIEGO w Czarnolesiu. Od Tadeusza Czackiego.

257. Kawałek cegły z pomnika pod Przemyślem, w miejscu zniesienia Tatarów.

258. Blacha bronzowa, wyzłacana, z herbami Wazów.

259. Podstawa pod gankiem, w oknie na górze, składająca

się z dwoch kamieni, na których głowy lwie, i z tablicy kamiennej; -- wzięta jest z Łobzowa, z najdawniejszej części zamku, przez KAZIMIRZA W. wzniesionego.

Niżej ganku.

260. Cegła wyjęta z izby w której się KOPERNIK urodził, w Toruniu. Od magistratu toruńskiego.

261. Kamień z grobu DĄBRÓWKI w Gnieźnie.

262. Gałka mosiężna z dawnego kościoła rozwalonego w Warszawie, zwanego moskiewską kaplicą.

263. Kilka cegieł z zamku MENDOGA króla Litewskiego.

264. Cegła z Piotrowina, wzięta na cmentarzu z rozwalin.

265. Kamień, na którym herb, mający w sobie dwa orły dwójgłowe i dwa topory; z katedry w Kraśniku.

266. Kamień, na którym wykuta statua matki boskiej, pod którą rok 1747. — z krakowskiej bramy, rozrzuconej w Warszawie.

267. Kamień w który wprawiona iest mała figura bronzowa ŻOŁKIEWSKIEGO we zbroi.

268. Cegła z rozwalin zamku w Kruszwicy, i tamże wykopana ostroga.

269. Kawałek marmuru z grobu WŁADYSŁAWA HERMANA, z katedry płockiej. Od biskupa Prażmowskiego.

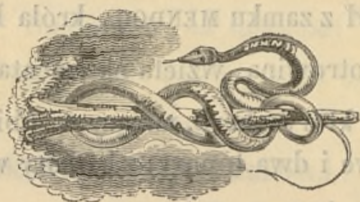
270. Orzeł polski, z marmuru czarnego, ze starego ratusza warszawskiego; na nim rok 1642.

271. Główka kamienna, wzięta w Worms, gdzie był grób MATEUSZA Z KRAKOWA.

272. Kawałek marmuru z Częstochowy. Przez xiędza Piramowicza.

273. Kula kamienna z nad bramy zamku Starych Trok, w którym xiążę KIEJSTUT mieszkał. Syn jego Witold dał tę kulę, na pamiątkę, xx. bernardynom, gdy ich do Trok sprowadził. *Od xięcia Adama Czartoryskiego.*

274. Dwa kamienie, rznięte w guście gotyckim, znalezione w okolicach Radomia, w miejscu gdzie przed kilką wiekami był zamek królowy Bony. *Przysłane z Radomia.*

Przedpokój dolny.

275. Popiersie starca, z białego marmuru. *W Puławach znalezione.*

276. Portret arcy-xiążęcia ALBERTA, syna Maxymiliana cesarza; olejno malowany. *Od jenerała Sokolnickiego, z Bruxelli.*

277. Portret IZABELLI KLARY EUGENII, żony arcy-xięcia Alberta. *Od tegoż.*

278. Portret, w miniaturze, xiędza ŚLIWICKIEGO.

279. ———————————— NARUSZEWICZA.

280. ———————————— KONARSKIEGO.

281. Portret, olejno malowany, SARBIEWSKIEGO. Dawny.

282. ———————————— KRASICKIEGO.

283. ———————————— KOCHOWSKIEGO. Dawny, na blasze.

284. ———————————— xiędza Józefa KOBLAŃSKIEGO.

285. ———————————— Dionizego KNIAŹNINA. Malowany przez F. Abela, Wiedeńczyka. Suknia niedokończona.

286. Portret, olejno malowany, ZIMOROWICZA.

287. Portret, xiężny TURN i TAXIS w XVI. wieku malowany. *Ze skarbcu Puławskiego.*

288. Parawanik, z sukni ANNY, żony Iwana cara rossyyskiego. *Suknia kupiona od służącej marszał: Ogińskiej.*

289. Szafa dębowa czarna; z wierzchu i w środku kształtnie w płasko-rzeźbie wyrabiane obrazy, po większej części, z pisma świętego. Na szafie rok 1648. *Ze skarbcu puławskiego.*

290. Portret malowany olejno, na drzewie, nieznajomej osoby, z napisem: Anno D. 1537. ætatis suæ 30. I to dowodzi, że niejest to Rej, jak mniemano.

291. Szyby w oknie kolorowe, wyjęte z rozwalonego kościoła ś. Michała w Krakowie.

Pokój dolny.

Na ścianach.

292. Dwa rysunki kolorowe widoków w Szkocii, za szkłem. Widok mogiły FINGALA. Widok grobowcu OSSIANA. *Przez W. Payne.*

293. Trawki zbierane na mogile, którą zowią Fingala, w Szkocii, za szkłem. *Przez fundatorkę przywiezione.*

294. Trawki z północnej prowincii angielskiej, w miejscu gdzie był obóz dawnych Rzymian pod dowództwem AGRIKOLI, za szkłem. *Zerwane przez fundatorkę.*

295. Portret, sepiją malowany, wyrażający Polaka; kopiowany przez Cecylią z Dembowskich Grabowską, z obrazu w zbiorze króla Stanisława, 1802.

296. Gałązki cyprysowe z ALHAMBRY i GENERALIFU.

297. Gałązki z miejsca gdzie była TROJA. *Przywiezione przez xięcia Franciszka Sapiehę.*

298. Widok ruiny zamku w którym RYCHARD, król angielski był więziony. Rysowany przez Richtera.

299. Widok zamku Pau, w którym się HENRYK IV. król francuzki urodził. Rysowany przez Rychtera.

300. Po ścianach malowane herby znakomitych rodzin Polskich.

Na stołach.

301. Miednica i nalewka, porcelanowe, MARII LESZCZYŃSKIEJ królowy francuzkiej. *Dane przez P. marszałkowę Mniszchową.*

302. Waza gliniana, z figurą RUDOLFA Z HABSBOURG, dla niego zrobiona. *Kupiona w Lintz roku 1791.*

303. Kubek ołowiany, należący do TRENKA, na którym on sam wyrył całe życie swoje, w czasie kiedy był w więzieniu. *Dany przez jenerała Sokolnickiego.*

304. Puhar kamienny, duży, z pokrywą srebrną, po AUGUŚCIE II. królu polskim. *Dany przez hrabię Moszyńskiego.*

305. Flaszka kokowa, z szyjką okrągłą, z nakrywką, łańcuszkiem i spodem srebrnym. Staroświecka.

306. Czara czyli chrzcielnica mosiężna, bardzo dawna, na której wypukło wyrabiane zwiasto. najś. Panny. *Kupiona w Warszawie.*

307. Flaszka drewniana, przywieziona z nadgranicy perskiej, dana Polakom w niewoli tam będącym do napoju. *Złożona przez Jana Drobojewskiego.*

308. Imbryk kokowy, u którego szyjka, ucho i podstawa srebrne.

309. Imbryk mosiężny, staroświecki.

310. Imbryk płasko-pękaty, miedziany, w deseń wyrabiany, bardzo dawny.

311. Flaszka, mała, okrągła, kokowa, osadzona w cynę z czopeczkiem u wierzchu śrubowanym. Dawna.

312. Zegar staroświecki, z pałacu puławskiego, cały roboty którą zowią de Boule.

313. Szafa w której ustawione filiżanki, imbryki, szklanki, widelce, noże, łyżki, i t. d. dawne polskie. Na łyżkach napisy:

Pamiętaj człowieczie, że czie nie długo na swieczie.

Mnie kto skryje; bardzo mój pan bije.

Pierwsza potrawa; szczerość łaskawa.

Bez łyżki zła sprawa, lub dobra potrawa.

Nie kładź mię w zanadra; bym ci nie wypadła.

Trzeźwość, pokora; rzadka u dwora.

Kto komu jamę kopa; sam w nię wpada.

314. Skrzynka hebanowa, po Sieniawskich.

315. Kanapa z trzciny chińskiej, darowana Katarzynie II. przez posła perskiego.

316. Ołtarzyk, bardzo staroświecki, bursztynem wykładany.

317. Szachownica staroświecka, po Sieniawskich.

Na kolumnie w środku pokoju.

318. Tarcza starożytna, okrągła, lekko wypukła, stalowa, pozłacana. Piękna na niej płasko-rzeźba wysta-

wia bitwę pod murami miasta, w obecności bogów Olimpu. Znaleziona w piasku na brzegu Sambry. *Nabyta w Bruxelli i przysłana do Puław przez jenerała Sokolnickiego.*

Na belce pod sufitem umieszczony napis:

WSZYSTKIEMU CO LOS ZMIENIA I CO CZAS POŻERA,
CZŁOWIEK, TKLIWEM WSPOMNIENIEM, ZNIKOMOŚĆ ODBIERA.

319. Szyby w oknie kolorowe, z porujnowanych kościołów w Belgium. *Dane przez jenerała Sokolnickiego.*

Schody.

320. Tarcza, długa, drewniana, z pierwszej kruciaty. Była zachowana w mieście Constance. *Dana przez ordynata Zamojskiego.*

321. Kwiatki uszczknięte z pola na którem Szweryn zginął. *Przywiezione przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

322. Gałązki mirtu z ogrodu świątyni Wenery i z grobu Hektora; mirt i listki fiołkowe, wzięte w okolicy Arco, blisko Cume. Za szkłem.

323. Obraz (szkoły niemieckiej), wzięty z rozrzuconego kościoła ś. Michała w Krakowie. Przedstawia: kobietę chorą, na łóżku, od kilku osób otoczoną; przy niej klęczy rycerz we zbroi, w błagającej postawie; niżej herb polski Rawicz.

324. Obrazy, w pięciu sztukach, wystawiające widoki Szwajcar, wodnemi farbami malowane przez GESNERA i przez niego przysłane.

325. Portret Krzysztofa BIDZIEŃSKIEGO, wojewody sandomirskiego. Olejny na drzewie. *Od Juliana Niemcewicza.*

326. Obraz olejno malowany; wyraża główkę flamandzką młodej dziewczyny, w czapeczce. *Kupiony w Anglii.*

327. Obraz olejno malowany (szkoły francuzkiej) wyobrażający jakiś widok.

328. Portret dzieci króla Jana, malowany za ich życia. *Dany przez Annę z Sapiehów Potocką.*

329. Portret KOPERNIKA z globem w ręku, przysłany z Torunia, bardzo dawny, olejno malowany na płótnie.

330. Wycisk gipsowy twarzy NEWTONA, wzięty po śmierci z jego twarzy. *Dany przez Karola hrabiego Podwels.*

331. Obraz wystawiający zwiastowanie Najświętszej Panny; wzięty z kościoła ś. Michała, w Krakowie.

332. Wycisk gipsowy twarzy KAROLA XII. wzięty po śmierci z jego twarzy. *Dany przez Karola hrabiego Podwels.*

333. Żelazo na którem Karol XII. więził PATKULA; kupione w miasteczku Kłodawie w Wielkiej Polsce, przez które był prowadzony.

334. Obrazek na blasze, malowany olejno, wystawiający koronacią.

335. Portret nieznanej osoby.

336. Jedenaście sztuk obrazów allegorycznych, malowanych z okoliczności urodzin Ludwika XIV. *Od ordynata Zamojskiego.*

337. Portret, olejny, mały, BOALA.

338. Portret RASINA.

339. ——— LA FONTAINA.

340. ——— MOLIERA.

341. Rycina śmierci MOLIERA. Przez Migneret.

342. Portret CORNEILLA.

343. Portret kardynała MAZARIN, kupiony w Paryżu. *Od xięcia Adama Czartoryskiego.*

344. Portret pani de SEVIGNÉ.

345. Wycisk gipsowy twarzy HENRYKA IV. zdjęty z twarzy po śmierci jego. *Przysłany przez pana Denon.*

346. Portret HENRYKA IV.

347. Portret MARII DE MEDICIS, drugiej żony Henryka IV. *Za ich życia malowane, kupione w Paryżu.*

348. Obraz, wystawiający bakałarza uczącego dzieci, malowany przez LUBIENIECKIEGO, Polaka, na początku wieku XVII. *Dany przez Tadeusza Matuszewica.*

349. Obraz malowany przez chłopa na Ukrainie i od niego darowany Stanisławowi Augustowi, król. pols. *Przez xięcia Józefa Poniatowskiego do Domu Gotyckiego oddany.*

350. Obraz, bardzo dawny, nawiedzenia Najświętszej Panny, z Krakowa.

351. Wycisk z gipsu twarzy CROMWELA, wzięty po śmierci z twarzy jego; kupiony w Londynie.

352. Obraz mały (szkoły francuzkiej).

353. Tarcza aziatycka, która była zachowana w arsenale wiedeńskim. *Dana przez Tadeusza Matuszewica.*

354. Pałka dzikich ludzi, przywieziona z SAINT-DOMINGO. *Przez officera polskiego Chrzanowskiego.*

355. Róg ze słoniowej kości kręcony w pasy. *Dany przez panią Józefę z Drużbachich Debolinę.*

356. Trzewiki dzikich ludzi.

357. Część blachy która okrywała konia Spinoli, wodza wojsk hiszpańskich. *Wyszła z arsenału w Bruxelli; dana przez xięcia de Ligne.*

358. Chorągwie wzięte na nieprzyjacielu przez wojska DON JUANA.

359. Połowa kolumny z ŁOBZOWA.

360. Dwie dzidy wschodnie, znalezione w skarbcu puławskim, po Sieniawskich.

361. Pałasz bez pochwy, bardzo dawny.

362. Hełm, bardzo dawny, wykopany w Janowcu.

363. Kilka dzidek po różnych miejscach wykopane.

364. Ostroga i dzida, wykopane pod Częstochową. *Dane przez xiędza Grzegorza Piramowicza.*

365. Szyby w oknie kolorowe, przywiezione z Belgium. *Przez jenerała Sokolnickiego.*

Przedpokój na górze.

366. Kobierzec perski po SIENIAWSKICH, rzadkiej piękności.

367. Krzesło żelazne, na którem niegdyś koronowano królów węgierskich. *Dane przez hrabiego Hallera.*

368. Taboret hebanowy, kością słoniową wykładany, zrobiony w roku 1617. Po arcy-biskupach lwowskich. *Przysłany ze Lwowa.*

369. Taboret FRYDERYKA II. króla pruskiego, którego używał w więzieniu, będąc jeszcze w młodym wieku.

370. Ułomek kopii hrabiego GAUVAIN DE MONS, wzięty z Tournay. *Dany przez pana Weydaels.*

371. Cząstka zbroi GODFREDA DE BOUILLON, po pierwszej kruciacie; wzięta z arsenału bruxelskiego. *Dana przez pana Weydaels.*

372. Część zbroi BAUDOUINA, cesarza w Konstantynopolu; z arsenału bruxelskiego wzięta.

373. Rękawica żelazna FRYDERYKA RUDOBRODEGO; wzięta z arsenału wiedeńskiego. *Dana przez pana Weydaels.*

374. Pałasz, bardzo dawny, na którym cały kalendarz, dziwerem wypisany po niemiecku.

375. Bóciki MONTEZUMY, króla Mexyku.

376. Cząstka zbroi FILIPA ŚMIAŁEGO, xięcia Burgundii.

377. Koszulka druciana JANA BEZ TRWOGI, xięcia Burgundii.

378. Część zbroi FILIPA DOBREGO, xięcia Burgundii.

379. Cząstka zbroi i szyszak KAROLA ZUCHWAŁEGO. *Nra 375, 376, 377, 378. i 379. dane przez pana Weydaels.*

380. Ostroga mała i kształtnie zrobiona MARII, xiężniczki Burgundii. Była zachowana w arsenale bruxelskim. *Dana przez jenerała Sokolnickiego.*

381. Nóż i grabki, łuk i część kulbaki, IZABELLI KLARY EUGENII, córki Filipa II. króla hiszpańskiego, a żony arcy-xiążęcia Alberta, wzięta z arsenału bruxelskiego. *Dane przez jenerała Sokolnickiego.*

382. Część zbroi arcy-xiążęcia ALBERTA.

383. Pałasz czyli miecz po TEMPLARIUSZACH, który przez kilka wieków zachowany był w kościele ś. Ewerharda w Fuldzie, w Niemczech.

384. Miecz po KRZYŻAKACH, wzięty z Marienburga. *Dane przez jenerała Michała Grabowskiego.*

385. Młotek drewniany, używany w dawnych wiekach, przez burmistrzów w Szwajcarach przy ogłaszaniu wyroków. *Dany przez xiędza Poirceneau, Szwajcara.*

386. Kula drewniana, kolcami nabita. Służyła za broń owym Szwajcarom którzy w górach swoich tak dobrze się bronili. *Dana przez tegoż.*

387. Ładownica skórzana FILIPA V. króla hiszpańskiego, z cyframi jego, przywieziona z Hiszpanii. *Oddana do Domu Gotyckiego przez officera polskiego Wiklińskiego.*

388. Szpada, KAROLA XII.

389. ——— bardzo dawna, w Malcie znaleziona.

390. Kordelas COOKA, nabyty od siostry jego w Anglii.

391. Szpada Marcina LUTRA, jak był studentem w Witembergu. *Przywieziona do Wiednia przez pana Sehendorf i ustąpiona pani grafowej Berlichingen, a przez nią do Gotyckiego Domu oddana.*

392. ——— marszałka LAUDONA, której używał od czasu jak został officerem aż do końca życia. *Kupiona od żony jego w Wiedniu.*

393. Koszulka druciana i inne części zbroi KAROLA V. cesarza. *Dane przez P. Beydaels.*

394. Szpada Ferdynanda xiążęcia D'ALBE. *Dana przez pana Beydaels.*

395. Rękawice od zbroi, hrabiów HORN i EGMONT. *Dane przez jenerała Sokolnickiego.*

396. Część zbroi JANA, xięcia Oranii.

397. Część zbroi MAURYCEGO DE NASSAU, xięcia Oranii, która była zachowana w Utrechcie. *Przez jenerała Sokolnickiego do Domu Gotyckiego oddana.*

398. Dwie szpady i puginał, hiszpańskie. *Jedna z nich dana przez jenerała Michała Grabowskiego; druga, z puginałem, przez X. Józefa Poniatowskiego.*

399. Część zbroi arcy-xiążęcia MATHIASA. *Dana przez P. Beydaels.*

400. Szpada marszałka TALLARD.

401. Przepaska żelazna, od zbroi arcy-xięcia ERNESTA. *Dana przez pana Beydaels.*

402. Żelazo od oskardy, kryształami okryte, znalezione na wyspie Elbie.

403. Część zbroi, z wyrabianiem wyzłacanem; znaleziona pod Lublinem.

404. Szafa, sposobem chińskim lakierowana, z antabami, po Sieniawskich.

405. Szkatułka, z całym porządkiem do herbaty, darowana przez cesarza chińskiego imperatorowej KATARZYNIE.

406. Szafka, czarna, staroświecka, z szufladkami, bronzami, mozaiką i różnemi kamieniami wykładana. *Dana przez pannę Teressę Kicką.*

407. Zegar astronomiczny.

Pokój zielony.

Na ścianach.

408. Portret AUGUSTA XIĘCIA CZARTORYSKIEGO, wojewody ruskiego.

409. ——— Marii ZOFII Z SIENIAWSKICH XIĘŻNY CZARTORYSKIEJ, wojewodziny ruskiej, pierwszej fundatorki Puław.

410. ——— JERZEGO FLEMINGA w młodym wieku.

411. ——— XIĘCIA DE BOURBON, ojca Henryka IV.

412. ——— JOANNY D'ALBRET, matki Henryka IV. *Oba dane przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

413. ——— RUYTERA, wice-admirała holenderskiego. *Dany przez Zofią z Matuszewiców Hicką.*

414. ——— Marcina LUTRA.

415. ——— MELANCHTONA. *Dane przez JO. xięcia Adama Czartoryskiego.*

416. ——— Katarzyny BORE, żony Marcina Lutra. *Kupiony po Stanisławie Auguście, królu polskim.*

417. Widok kościoła w mieście Lille, na blasze malowany.

418. Obraz kobiety nazwanej LA BELLE FERRONIÉRE, kochanki Franciszka I. króla francuzkiego, malowany przez LEONARDA DE VINCI. *Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

419. Portret FILIPA XCIA D'ORLEANS zwykle zwanego Le Regent.

420. Portret kochanki PARMESANA.

421. ——— xięcia D'URBIN i BRAMANT. Oba dane przez xięcia Adama Czartoryskiego.

422. ——— ze szkoły niemieckiej, Anny de BOLEYN, żony Henryka VIII. króla angielskiego, straconej 1536. r.

423. ——— TORQUATA TASSA.

424. ——— FRANCISZKA PETRARKI.

425. ——— BEATRICY.

426. ——— DANTE ALIGHIERI.

427. ——— MICHAŁA ANIOŁA, olejno, w miniaturze, malowany przez JO. Annę z Sapiehów xiężnę Czartoryską.

428. ——— HENRYKA IV. olejno, w miniaturze. Zachowany był w zamku Pau. Kupiony i przysłany przez jenerała Sokolnickiego.

429. ——— arcy-xięcia ALBERTA, w miniaturze, olejno malowany.

430. ——— IZABELLI KLARY EUGENII, żony jego, w miniaturze, olejno malowany. Oba przywiezione z Bruxelli przez jenerała Sokolnickiego.

431. ——— pani de MAINTENON już w podeszłym wieku. Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.

432. ——— Anny de BOLEYN, litografowany w kolory.

433. ——— xięcia DE GUISE. Dany przez xięcia A. Czartoryskiego.

434. Portrety w miniaturach Ludwika XVI. i jego żony.

Przy oknie na galerią wychodzącem.

435. Dwa portrety, razem oprawne, ELŻBIETY DE BAVIÉRE i MARII D'EST.

436. ——— hrabiego i hrabiny WALDSTEIN. Nabyte przez sukcessią jako pamiątka przodków fundatorki.

437. Dwa portrety, razem oprawne, VILLARCEAUX i LA CHASTRE. Przywiezione z Paryża przez xięcia Konstantego Czartoryskiego.

438. Bitwa, na drzewie rznięta, roboty Benvenutego Celini. Dana przez jenerała Sokolnickiego.

439. Portret sławnego orientalisty Wiliama JONES.

440. Dwa portrety na drzewie rznięte, brata i siostry KEMERER. Dane przez jenerała Sokolnickiego.

441. Portret Jerzego Franciszka KOLCZYCKIEGO, tłomacza orientalnego w czasie oblężenia Wiednia za króla Jana, w stroju w jakim, d. 17 sierpnia, przekradł się do Wiednia; co napis świadczy.

442. Dwa portrety, razem oprawne, xiężny D'ORLEANS i xiężny DE MAZARIN. Przywiezione z Paryża przez xięcia Konstantego Czartoryskiego.

443. Obrazek emaliowany wyobrażający boże narodzenie. Od włościanina z Włostowic.

444. Portret KOPERNIKA, z napisem: Nicolaus Copernicus, canones warmien. exactiss. matematicus, A. 1543 æt. 73 d. 11 junii Torunii ob.

445. ——— na szmelcu, ANTONIEGO DE BOURBON, ojca Henryka IV. Dany przez JW. Jana hrabiego Tarnowskiego.

446. ——— HUSSA, wyrabiany z gliny wziętej z miejsca na którym był spalony, przytem kawałek drzewa z wozu którym na plac śmierci był wieziony.

447. Mozaika florencka, z wyobrażeniem zwiastowania Najś. Panny. Po Dónhofach.

448. Gałązka cyprysu, urwanego na grobie sławnej Ines de Castro, w Coimbrze. Przywieziona przez xięcia Franciszka Sapiehę.

449. Obraz niemieckiej szkoły, Bankiet.

Między oknem i drzwiami do gabinetu.

450. Portret kobiety nieznajomej, (szkoły niemieckiej).
451. Portret, rysowany, xiężny DE CONTI; przez Zofią z Matuszewiców Kicką.

Po bokach portretu xiężny Zofii Czartoryskiej.

452. Portret KATARZYNY DE MEDICIS gdy miała lat 15.
453. ——————————— w wieku średnim, na marmurze malowany.
454. Portret HENRYKA IV. w całej figurze. Dany przez xięcia Henryka, brata Fryderyka króla pruskiego.
455. ——— LUDWIKA XIII. króla francuzkiego, w młodym wieku.
456. ——— MARII STUART, kupiony w Edymburgu.
457. ——— milady PEMBROCK, w całej figurze, żyjącej za czasów Elżbiety, królowy angielskiej; kupiony w Londynie.
458. ——— KATARZYNY Arragonki, królowy angielskiej, pierwszej żony Henryka VIII. za jej życia malowany. Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.
459. Portret MARII, królowy angielskiej, córki Henryka VIII.
460. Miniatury: AGNIESZKI SOREL, EDWARDA VI. i nieznajomego mężczyzny. Przywiezione z Paryża i dane przez xięcia Konstantego Czartoryskiego.
461. Portret JOANNY GRAY.
462. ——— MOROSINIEGO, doży weneckiego. Przywieziony z z Włoch przez xięcia Konstantego Czartoryskiego.
463. ——— KAROLA IX. króla francuzkiego.

464. Portret KRZYSZTOFA COLUMBA. *Przywieziony z Włoch do Paryża, gdzie xiążę Konstanty Czartoryski nabył go i do Domu Gotyckiego oddał.*

465. ———— xięcia ANNE DE MONTMORENCY.

nad szafą kątową:

466. ———— FILIPA XIĘCIA D'ORLEANS, zwykle zwanego Le Régent.

Szafa I.

467. Książki drukowane, najwięcej z historii i poezii francuzkiej; woluminów 124.

468. Czarka, okrągła, metalowa, po wierzchu szmelcowana i srebrem nabijana, na której dwa napisy w języku wschodnim.

469. Czarka, owalna, metalowa, po chińsku lakierowana; pod spodem krzyż żelazny.

470. Model trzewiczka, u wierzchu srebrną blachą, w deseń wycinaną, obwiedziony, z długim zagiętym nosem.

471. Czarka z drzewa kokosowego, z obrączką srebrną u wierzchu.

472. Tablica mahoniowa, na której ułożone 4 rzędy numerów od 1. do 10, służąca do jakiejś gry w karty.

473. Tablica mahoniowa, wygięta po brzegach, wyrabiana, z cyfrą A.B., na której umieszczone cztery rzędy liczb nieruchomych.

474. Gałka od laski, kościana, wyrabiana.

475. Zamek żelazny, dawnej roboty.

476. Skrzyneczka żelazna, kształtnie zrobiona.

za tą szafą, ukryte portrety:

477. TERESSY XIĘŻNICZKI CZARTORYSKIEJ.

478. Zofii z Matuszewiców KICKIEJ, rysowany przez Letronne 1818 roku.

Szafa II.

Na drzwiach szafy.

479. Portret, w rycinie, WASHINGTONA.

480. ———————— KOSCIUSZKI. Jos. Grassy pinx. Jos. Kappelle sculpsit, Varsoviæ.

W szafie, portrety:

481. Eleonory z Waldsteinów xiężny CZARTORYSKIEJ.

482. Antoniny z Czartoryskich hrabiny FLEMING.

483. Anieli z Radziwiłłów xiężny CZARTORYSKIEJ.

Szafa III.

484. Krucyfix, wyrobiony z cedru libańskiego, pozostałego w spalonym kościele ś. Pawła w Rzymie. Przysłany przez P. Alexandra Fredrę.

485. Kufelek, biały kamienny, z herbami: francuzkim, hiszpańskim i austriackim, za panowania Karola IX. zrobiony r. 1574. Dany przez P. de Choiseul.

486. Puharek kryształowy, z pokrywą pozłacaną, który był zachowany w Akwisgranie.

487. De l'imitation de Jésus-Christ. Traduction nouvelle. Bruxelles, Fricx. 12º. Książka ta należała do Pani DE LA VALLIERE jak świadczy jej podpis LOUISE LA BAUME. *Dana przez Annę z Tyszkiewiczów Wąsowiczową.*

488. Imbryk staroświecki srebrny. *Dany przez Marią z Brzostowskich Platerową.*

489. Imbryk kamienny biały, dawnością zalecający się.

490. Książka Marszałka DE VAUBAN, in 24º, z rysunkami ołówkiem na pargaminie: Les vues et apparences des forts et châteaux des pays de Flandre et pays d'Artois, mises en évidence pour la satisfaction de monseigneur le duc de Bourgogne, par son très-humble serviteur Sébastien le Prestre de Vauban. *Kupiona w Paryżu przez Stanisława ord: Zamojskiego.*

491. Umbrelka od świecy bardzo dawna. *Przywieziona z Anglii przez xięcia Konstantego Czartoryskiego.*

492. Filiżanka, dana przez stany zjednoczone Ameryki WASHINGTONOWI, a po śmierci jego tu przywieziona *przez Niemcewicza.*

493. Kubek złoty, kamieniami wysadzany, w którym są kości CYDA i XIMENY. *Przysłane przez pana Denon.*

494. Wazeczka, owalna, kryształowa, w której cząstka kości HELOIZY i ABELARDA. *Przysłane przez pana Denon.*

495. Cząstki kamienia z grobu ROMEA i JULII. *Przywiezione z Włoch przez Władysława hrabię Tarnowskiego.*

496. Cześć kostki z reki LAURY *Przywieziona z Avignonu przez X. Adama Czartoryskiego*, i cząstka szafki PETRARKI, *przywieziona z Arco przez JO. xiężnę z Czartoryskich Würtembergską.*

497. Kubek bursztynowy, w złoto oprawny, gdzie niegdzie kamieniami sadzony, który był własnością miasta Antwerpii, i w nim ofiarowano Karolowi V. wino, w czasie jego przyjazdu. *Dany przez jener. Sokolnickiego.*

498. Wazeczka staroświecka z lapis-lazuli, kupiona w Paryżu *przez Stanisława ordynata Zamojskiego.*

499. Tabakierka ze słoniowej kości, w kształcie wachlarza, znaleziona w Triescie 1794. r. w fundamentach starego domu; darowana przez doktora Spawentego przyjacielowi jego, *który ją do Domu Gotych. oddał.*

500. Plecionka z włosów AGNIESZKI SOREL, kochanki Karola VII. króla francuzkiego. *Przysłana od Karola X. dzisiejszego króla francuzkiego.*

501. Butelka, do polowania, FRANCISZKA I. króla francuzkiego, z kryształu de roche, w formie winogrona, z listkami złotemi, szmelcowanemi. *Dana przez P. de Choiseul.*

502. Medalion z włosami Elżbiety WOODVILLE, żony Edwarda IV. króla angielskiego. *Przywieziony z Anglii przez Konstantego Zamojskiego.*

503. Czasza srebrna, z rączką. Napis uczy, iż Piotr Wielki „1701 hodu pożałowali sim kowszem goroda Putimla Pasackaho czełowicka Nikifora Iwanowa, syna Cołkownewa, czto on był w Putimle Burmistrom 1700. hodu w tamożni. I na krużecznom Dworie i swoim radienijem pred proszłymi hody pribrał 1400 rublej.” Czasza ta przywieziona była z Kremlinu przez officera polskiego i oddana do Domu Gotyckiego, w którym była oglądaną przez cesarza Alexandra.

504. Kość ludzka, wzięta przez fundatorkę Domu Gotyckiego z kaplicy w MORAT, w Szwajcarach.

505. Rożek od prochu HENRYKA VIII. króla angielskiego, zrobiony na model rysunku danego przez Holbeina, i w Domu Gotyckim w oryginale znajdującego się. *Kupiony na licytacii w Anglii.*

506. Kubek rogowy indyjski lub chiński. *Z domu Sapiehów.*

507. Kubek kokowy, wyrzynany, w złoto oprawny. *Dany przez Stanisława ordynata Zamojskiego.*

508. Kufelek bursztynowy, z popiersiami; bardzo dawny.

509. Flaszka śrubowana, tatarska. *Dana przez jener. Karwickiego.*

510. Wazka z kości słoniowej, w której złożony kawałek czaszki Jana Chrzciciela RUSSA. *Przywieziony z Bruxelli i oddany przez jenerała Sokolnickiego.*

511. Wazeczka ANNY DE BOLEYN, żony Henryka VIII. króla angielskiego. *Przywieziona przez Zofią ordynat. Zamojską.*

512. Ołtarzyk PIOTRA WIELKIEGO, w płaskorzeźbie na drzewie, w kształcie książeczki, w złoto oprawny. Napis grecki. *Po xiężnie Czartoryskiej, wojew: ruskiej, której był dany przez Piotra Wielkiego wtenczas gdy ją do chrztu trzymał.*

513. Tabakierka ze słoniowej kości, sławnego WALDSTEINA, z jego herbami, i sznurek od laski jego. *Dany przez hrabiego Waldsteina.*

514. Zegarek srebrny, dawnej angielskiej roboty, z portretem mężczyzny w ubiorze wieku XVIII. *Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

515. Kubek kamienny, koloru ciemno-zielonkowatego, ze skarbcu puławskiego.

516. List oryginalny, na pargaminie KAROLA V. króla fran-

cuzkiego, do HENRYKA biskupa warmińskiego, pisany z Paryża 1377 r. przy posłaniu mu cząstki drzewa krzyża ś. z podpisem: PER REGEM BLANCHET. Pieczęć podwójna: z jednej strony wielka: król siedzący na tronie, napis dokoła: Carolus Dei gratia Francorum rex; z drugiej strony mała: na tarczy ukoronowanej lilie. *Dany przez Tade. Matuszewicza.*

517. Machina wymyślona przez FRANKLINA do pisania, kiedy utracił wzrok. *Dana przez Juliana Niemcewicza.*

518. Grzebień BIANKI CAPPELLI. *Dany przez Annę z Potockich Krasicką.*

519. Wazka, mała, agatowa, do NINON DE L'ENCLOS niegdyś należąca. *Kupiona w Paryżu przez Stanisława ordynata Zamojskiego.*

520. Tabakierka szylkretowa, z portretem, na emalii, KONDEUSZA. *Kupiona od emigranta francuzkiego w Dreznie.*

521. Tabakierka szylkretowa, z portretem, na emalii, pani de SEVIGNÉ.

522. Pantofle, pani DE MAINTENON. *Nabyte z domu zwanego Saint Cyr w Paryżu przez fundatorkę.*

523. Kubek agatowy Gastona xięcia d'Orleans, na którym napis: Ex cymelio regii principis JACOBI SOBIESKI. *Kupiony, po xięciu Brunświckim, w Wrocławiu, przez xięcia Konstantego Czartoryskiego.*

524. Kufelek ze słoniowej kości, bardzo pięknie rznięty. *Kupiony w Dreznie.*

525. Muszla z jeziora Loch-Catherine, używana zamiast szklanki w nadbrzeżnej tam chatce, jak za czasów Ossiana, osadzona na podstawie agatowej z bronzami. *Przez Karola Sieńkiewicza ze Szkocyi przywieziona.*

526. Popiersie malcńkie, żelazne, FRYDERYKA II. króla pruskiego.

527. Posąg maleńki, złoty, NAPOLEONA.

528. Gałka od laski i bussola KAROLA VI. cesarza.
Przywiezione z Wiednia i dane przez Adama Walewskiego.

529. Tabakierka agatowa, w złoto oprawna, po RADZIWIŁŁACH. *Dana przez pana Goltza, doktora.*

530. Dwa pudełeczka, szylkretowe, po pani SIENIAWSKIEJ; dane jej od PIOTRA WIELKIEGO.

531. Tabakierka sławnego TIPPO-SAIB, nabyta w Anglii.
Dana przez Kazimirza Rzewuskiego.

532. Lulka misternie wyrabiana i pochwa od noża, roboty sławnego Bartha. *Dane przez xięcia Czartoryskiego, G. Z. P.*

533. Tabakierka, okrągła, z kryształu czarnego, po elektorach saskich. *W Dreznie nabyta.*

534. Portret, z mozaiki, PIUSA VII. papieża.

535. Zegarek Dymitra, cara moskiewskiego; z napisem wewnątrz: IWAN JAKOW LALEDEBER NA MOSKWIE 7083 HODU (t. j. 1575). *Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

536. Sztuka bronzowa, wyrabiana, wystawiająca triumf Augusta. Roboty Benwenutego CELLINI. *Przysł. z Włoch.*

537. Trzewiczek staroświecki, xiężniczki de Hesse. *Od pani grafowej Moszyńskiej, nabyty w Dreznie.*

538. Puhar kryształowy, dany w upominku Janowi Jerzemu elektorowi saskiemu, przez sławnego za wojny trzydziesto-letniej Bernarda xięcia wejmarskiego. Napis taki: Sr. liebenden deme. Chfürst Johans Jörgen d. 1te zu Sachs. gabe zum fröhlich Gedachtnuss Bernhardus Feld-Huptman d. Schwedsch Völk. 1632.

539. Dwa słupki agatowe, z główkami jaspisowemi, po JAKÓBIE królu angielskim.

540. Sztylet z kamieniem do ostrzenia, wzięty pod Wiedniem w czasie wojny z Turkami.

541. Łyżka rogowa, używana przez Grönlanczyków. *Dana przez pana Güntbera.*

542. Fajka i kubek, roboty więźnia Polaka, który, skazany na wieczne więzienie, robił podobne rzeczy bez użycia narzędzi żelaznych, tylko za pomocą piórka i drewienka.

543. Kompas morski, staroświecki, z datą: Smalkalden, 1482. *Przysłany z Kalinówki przez Antoniego Sienkiewicza.*

544. Dwie kule metalowe, któremi się bawił HENRYK IV. będąc dzieckiem. *Dane przez cesarzową Elżbietę.*

545. Szkatułka, staroświecka, szmelcowana i złotem nabijana; po pani Sieniawskiej.

546. Tabakierka porcelanowa, po AUGUŚCIE XIĘCIU CZARTORYSKIM.

547. Tabakierka mniejsza porcelanowa, po Eleonorze z Waldsteinów xiężnie CZARTORYSKIEJ.

548. Czara srebrna, staroświecka. *Dana przez JO. xiężnę z Zamojskich Sapieżynę.*

549. Kindżał turecki, bogato oprawiony, i jakoby ten sam którym MARIA królowa Georgii zabiła jenerała Łazarewa. *Dany przez Ludwika Kickiego.*

550. Puhar srebrny po Sieniawskich. Medalami wysadzany.

551. Model drewniany herbu Państwa Rossyjskiego, pięknie rznięty.

552. Portret MARII STUART, królowy szkockiej, przy którym złożone następujące po tejże pamiątki:

553. Kawałek papieru, jej ręką zapisany, wzięty przez fundatorkę Domu Gotyckiego z Muzeum Brytańskiego.

554. Kawałki materii z jej łóżka, z krzesła, z obicia. Wzięte przez fundatorkę Domu Gotyckiego z zamku zwanego Holly-Rood, w którym Maria mieszkała.

555. Kilka włosów Marii. *Przywiezione przez Konstantego Zamojskiego.*

556. Kałamarz bronzowy Machiawela. *Przywieziony z Florencii przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

557. Włosy FRYDERYKA AUGUSTA, króla saskiego, xięcia warszawskiego, z napisem: „KOCHAŁ POLSKĘ I POLAKÓW".

558. Cząstki drzewa z krzesła ARIOSTA, w ramkach czarnych za szkłem wraz z oryginalnem świadectwem oprawne.

559. Roślinka zasuszana ze wzgórza Selwood w hrabstwie Somerset, gdzie król Alfred utkwił sztandar po odniesieniu wielkiego zwycięztwa nad Duńczykami. *Przysłana przez pana Strangways z Anglii.*

Szafa IV.

na szafie:

560. Puhar duży, srebrny, po WŁADYSŁAWIE IV. wysadzany medalami; między temi jeden na zaślubienie króla z CECYLIĄ RENETĄ, na którym napisy:

HUNC GENUIT BOREAS, HAEC NOMEN DUCIT AB AUSTRO
REGIBUS HIS MUNDI PLAUDIT UTRUMQ LATUS.

ASPICE QUAM FAUSTO COEANT IN FAEDERA NEXU
SARMATA LIBERTAS, AUSTRIACUM IMPERIUM.
DI RERUM DOMINI FACIANT PLACIDEQ DIUQUE
GAUDEAT UT TANTIS ISTUD ET ILLA BONIS.

561. Czara, duża, srebrna, z numizmatami: po Sieniawskich.

562. Kufel gliniany, staroświecki, z przykrywą cynową; węgierski; z datą 1536.

w szafie:

Szkatułka 1. *przystrojona powierzchu miniaturami nieznajomemi, dawnemi, z pamiątkami rzymskiemi, w której znajduje się:*

563. Książka: La deuise des armes des chevaliers de la TABLE RONDE qui estoient du temps du tres renome et vertueux Artus roy de la grant Bretaigne avec la description de leurs armoiries. On les vend a Paris en la rue Sainct Jaques à l'enseigne de l'elephant. In 24. lit. got. sk. piek. ex. herby kolorowane.

564. Część chorągwi Najświętszej Panny, z pierwszej krucyaty, kiedy wojska wchodziły do Jerozolimy r. 999.

565. Część kaftana, chorągwi i pióra GODFREDA DE BOUILLON, który był na czele wojska do Jerozolimy wchodzącego.

566. Sztuczki od rękawicy i kulbaki FRYDERYKA Rudobrodego.

To wszystko z arsenału wiedeńskiego.

Szkatułka 2. *hebanowa, z malowaniem i mozaiką za szkłem, w której znajduie się:*

567. Szkło od lampy danej przez KAROLA WIELKIEGO do ka-

tedry w Akwisgranie. *Przywiezione przez Tadeusza Matuszewicza.*

568. Ułomek szyby kolorowej z trumny DAGOBERTA. *Przywieziony przez tegoż.*

569. Kawałek sukni HUSSA. *Przywieziony z Czech.*

570. Kawałek sukna z krzesła papieża JANA XXIII. wzięty w mieście Konstancii. *Przez xięcia Franciszka Sapiehę.*

571. Kawałek pokrycia z krzesła cesarza ZYGMUNTA, na którem siadywał na soborze w Konstancii. *Przywieziony przez xięcia Fr. Sapiehę.*

572. Kawałek nakrycia z łóżka KRYM-GEREJA, hana tatarsk.

573. Sztuczki kanaku staroświeckiego, znalezione w dawnym kościele konińsko-wolskim.

574. Mozaika, i szkło stopione w czasie pożaru w Stambule w r. 1633. Sztuczki zaś mozaiki wzięte z kościoła niegdyś ś. Zofii. *Te pamiątki wzięte z miejsca przez Piotra Borzęckiego.*

575. Tabliczka bronzowa, z wypukłem wybiciem, wyjęta z dawnego grobu w Burgundyi: po jednej stronie Ewa bierze jabłko od węża i daje Adamowi, po drugiej stronie anioł wygania Ewę i Adama z raju. *Przysłana z miejsca przez xiędza Poircenot.*

576. Paciorek z krwawnika, znaleziony w ruinach klasztoru panien w Lisborn, przez Karola W. fundowanego, w którym ROSWINDA, siostra jego, była pierwszą przełożoną. *Dany przez jener. Sokolnickiego.*

577. Kawałek chorągwi z batalii pod Morat między KAROLEM ZUCHWAŁYM a Szwajcarami.

578. Kawałek podszewki od sukni w której pochowany FILIP XIAŻĘ D'ORLEANS.

Szkatułka 3. *w której złożone pióra i ołówki.*

579. Pióro FRYDERYKA II. króla pruskiego. *Przez fundatorkę Domu Gołyckiego złożone.*

580. Pióro VOLTAIRA. *Dane przez pana d'Oraison.*

581. Kałamarzyk xięcia EUGIENIUSZA. *Nabyty w Wiedniu.*

582. Perspektywa marszałka de SAXE. *Dana przez grafa Moszyńskiego.*

583. Ołówek i pierścień z włosami MARII TERESSY. *Dane przez pana Ribeaupierre.*

584. Sztutczyk PIOTRA WIELKIEGO. *Dany przez pana Ribeaupierre.*

585. Ołówek w kamieniu, w złoto oprawny. *Dany przez hrabinę Mierową, jako staroświecczyzna.*

586. Klucz od biura FRYDERYKA WIELKIEGO. *Od P. Wąsowiczowej.*

587. Cząstki nakrycia z łóżka PIOTRA WIELKIEGO. *Od P. Griffith.*

Szkatułka 4. *z pamiątkami Jana Jakóba Rousseau, w której znajduje się:*

588. Widok izby w której Rousseau mieszkał na wyspie Saint Pierre.

589. Ubiór w którym był chrzczony Rousseau; to jest: koszulka, kaftanik flanelowy w paski, pończoszki bawełniane białe z klinami czerwonemi, czapeczka z sukna pąsowego z czarnemi kwiatkami. *To wszystko przez ciotkę jego w Genewie ofiarowane fundatorce.*

590. Nóty, jego ręką pisane, zawierające koncert na skrzypce.

591. Listy jego własnoręczne, a napoczątku rycina z widokiem grobu w Ermenonville.

592. Portret jego.

593. Widok zamku Chillon, który on często w *Nowej Heloizie* wspomina.

594. Listy do przyjacioł.

595. Drugi portret Roussa.

596. Kwiaty i zioła suszone przez pannę Bois de la Tour pod okiem Roussa.

597. Żelazo do liniowania papieru na nóty, przez Roussa używane.

598. Widok miejsca i domu, w którym mieszkał na wyspie nazwanej l'Isle de Saint Pierre.

Szkatułka 5. *z pamiątkami Gustawa Adolfa.*

599. Ostroga pięknej roboty, złota.

600. Halsztuk koronkowy.

601. Kokardy i hafty.

602. Kawałek kaftana.

Wszystko z arsenału wiedeńskiego.

Szkatułka 6. *kością słoniową wykładana; w niej znajduje się:*

603. Medal Zasługi, srebrny, pod Waterloo dany przez rząd angielski włościaninowi polskiemu, będącemu w służbie wojskowej angielskiej, z napisem: FRANCIS MATHEO IST LINE. BATT. K. G. L. *Przez pana Reinbergera złożony.*

604. Odcisk na bronzie, wyobrażający: wóz czworokolny ciągniony dwoma mułami, na wozie trzy osoby, nad któremi napisy: Inopia, Umilitas, Timor; przy wozie idą dwaj więźniowie w kajdanach. Znaleziony pod Lublinem.

605. Medal srebrny, na którym z jednej strony popiersie MARII XIĘŻNICZKI BURGUNDII, a z drugiej MAXYMILIANA cesarza, męża jej, z r. 1486.

606. Pieczęć, duża, mosiężna, z literami tureckiemi.

607. Tabakierka FRYDERYKA WIELKIEGO. Wierzch i dno mosiężne, boki bronzowe; na nakrywce z lewego końca portret Fryderyka, z prawego xięcia de Soubise,-- między temi widok bitwy pod Rosbach 1757. Napisy holenderskie. Na boku, przy otworze, cyfra F. C. R. (Fridericus Carolus rex).

608. Pieniądz oblany lawą. *Dany przez pana White.*

609. Karty, nadzwyczajnie małe, któremi się bawił LUDWIK XIV. będąc dziecięciem.

610. Karty przyjacielskie.

611. Sztuczczyk, w kształcie figury nieznajomej, bardzo dawny.

612. Kamień zielonkowaty, na którym, w delikatnej płaskorzeźbie, wyobrażona wojna.

613. Część kości ROMEA i JULII, przytem widok malowany ich grobu.

614. Widok domu CATULLA, i gruzy z muru jego mieszkania. *Dane przez pułkownika Cecopieri.*

615. Zapis oryginalny, w niemieckim języku, ELŻBIETY, córki Albrechta, Diethernowi von Himperth, winnicy. Na parg. dat. w Wiedniu 1312. z 4ma pieczęciami: brata, i trzech świadków.

Szkatułka 7.

616. Kawałki od sukni i cząstki frandzli i tasiemek JAKÓBA, króla angielskiego. *Dane przez pana Griffith.*

617. Kołnierz KAROLA I. króla angielskiego, z drobnych paciorków.

618. Mech i ułomek z kamieni w Stonehenge.

Szkatułka 8. *z pamiątkami Diany de Poitiers.*

619. Cząstka adamaszku z jej łóżka.

620. Kawałek galonka złotego.

621. Kawałek podszewki.

Przywiezione z miejsca jej mieszkania przez zięcia Henryka pruskiego i do Domu Gotyckiego złożone.

Szkatułka 9. *z pamiątkami Napoleona.*

622. Nożyk, z perłowej macicy, dany przez cech nożowników Napoleonowi, z figurą jego z szylkretu, perłowej macicy i złota. Z jednej strony napis. „Zbawicielowi Francii"; z drugiej strony: „Nagrodzonej zasłudze".

623. Tabakierka szylkretowa, czarna, w środku złota, z dwoma medalami srebrnemi: Lisymacha i Alexandra; używana przez Napoleona. Dana przez pana Denon.

624. Włosów jego szczypta. Dana przez pana Denon.

625. Kawałek wstążki od jego kokardy.

626. Kawałek chorągwi którą miał w Egipcie.

627. Kawałek listka dębowego malowanego, od chorągwi która była przy drzewie wolności.

628. Łyżka srebrna, z herbami, używana w ostatnich dniach przed złożeniem korony w Fontainebleau.

629. Portret jego w miniaturze, na wyspie Elbie odmalowany.

630. List jego do Franciszka de NEUCHATEAU.

631. Kawałek listu wycięty.

632. Bilet własnoręczny o Polsce. (Trudno go przeczytać).

633. Rozkaz dzienny, r. VII. w Kairze, do LUDWIKA BONAPARTEGO.

634. Portret jego jak był jenerałem we Włoszech.

635. List cesarzowej JÓZEFINY do xiężniczki GIEDROYĆ d. 13 lut. 1814 r.

636. Pióro którem podpisał traktat w Amiens. *Dane przez królowę Hortensią.*

637. Czapka wojskowa polska, amarantowa, którą miał na głowie przebywając Berezynę. *Od P. Wąsowicza.*

638. Kawałek sukna czyli kiru, który pokrywał wóz i trumnę Napoleona. *Dany przez P. Hübnera.*

639. Medal miedziany, duży, na pamiątkę pokoju w VI. roku rzeczypospolitej podpisanego; z popiersiem Bonapartego.

640. Medal miedziany, mniejszy, na POKÓJ LUNEWILSKI, w roku IX. rzeczypospolitej zawarty; z popiersiem Bonapartego.

641. Medal mały, miedziany, bity za rewolucii francuzkiej, r. 1792.

642. Medal srebrny, na pamiątkę oswobodzenia Saxonii, po zwycięztwie nad Prusakami pod Jena; na stronie odwrotnej, popiersie Napoleona.

643. Medal mały, srebrny, na POKÓJ BAZYLEJSKI d. 5 Kwietnia 1795 r.

644. Medal mosiężny, na pamiątkę wyprawy 1796. z popiersiem Napoleona.

645. Dwa medale srebrne, na pamiątkę pokoju w CAMPO-FORMIO dnia 16 października 1797.

646. Pieniądz rzeczypospolitej Cisalpińskiej, soldi 30.

647. Medal duży, srebrny, na pomyślność wyprawy wiedeńskiej r. 1809. Na drugiej stronie, popiersie Napoleona.

648. Pieniądz 6 liwrów, rzeczypospolitej francuzkiej, r. 1793.

649. Pieniądz 5 franków, cesarstwa francuzkiego, r. 1812.

650. Włosy Napoleona, przywiezione z wyspy ś. Heleny.

651. Włosy młodego króla rzymskiego, syna Napoleona, teraz xięcia Reichstadt.

652. Szkatułka 10. i 11. w których złożone medale i monety starożytne i nowożytne.

Po drugiej stronie drzwi do gabinetu.

Szafa V.

na szafie:

653. Szkatułka kardynała MAZARINIEGO, roboty naówczas zwanej de boulle. W niej znajduje się:

654. Monstrancia i kropielnica jego, z kryształu de roche, w złoto oprawne.

655. Paciorki jaspisowe.

To wszystko dane do Domu Gotyckiego przez Stanisława ordynata Zamojskiego.

w szafie:

656. Klawikorcik GABRIELLI D'ESTRÉES, na którym jeszcze można rozeznać cyfry HENRYKA IV. Dany przez pana Choiseul.

657. Szkatułka, w której sprzęty dzikich ludzi:

Torba, duża, z cienkiej trzciny zręcznie pleciona.

Obówia ze skórki, przystrojone tkanym brzegiem w różne kolory.

Pas z kółeczek, z kości jakiegoś zwierzęcia.

Pasek z włosieni, tkany i w różne kolory farbowany.

Kawałek odzienia, mieszany z włosieniem, skórką i trzciną.

Rękawice bez palców, ze skóry jakiegoś zwierzęcia, obszyte kutasikami z włosieni.

Trzciny kawałek, przystrojony w różne kolory włosieniem.

Kawałek materii, która zdaje się być z kory jakiegoś drzewa.

Kawałek materii innego gatunku, także w różne farby malowanej.

Siekierki czyli dzidki kamienne, większe i mniejsze.

To wszystko dane przez siostrę kapitana Cooka.

Szkatułka w której:

658. Bożyszcze indyjskie, z drzewa, całkiem wyzłocone, w koronie z berłem, w szafce zamykane.

659. Bożek, z kamienia wykuty; na nim hieroglify. Ma być egipski.

660. Dwa małe bożyszcza chińskie.

661. Bożyszcze egipskie, z bronzu.

662. ————maleńkie z porcelany, chińskie.

663. Narzędzia do jedzenia; noże i trzcinki, chińskie.

664. Przywilej cesarza chińskiego SUN CHI, potwierdzony przez cesarza KAN CHI, syna jego, na budowanie trzech kościołów w Pekinie; podpisany, przy wypisie treści, STEPHANUS BORGIA, congregationis de propaganda fide secretarius.

Szkatułka w któréj:

665. Figurka bronzowa. Zdaje się że wystawia BACHUSA.

666. Figurka mniejsza, — FAUN skaczący.

667. Trojnożek bronzowy.

668. Dwie lampki starożytne; na jednej wyciśniony dzik, na drugiej listki i kwiateczki.

669. Maska starożytna, mała, bronzowa.

670. Wazeczka bronzowa.

671. Zapinka od togi rzymskiej.

672. Maska z bronzu także rzymska.

na stoliku między kanapą i szafą z książkami:

673. Szkatułka po Medyceuszach, cała szylkretowa, bogato w bronzy oprawna, w środku zwierciadła i malowania, stosujące się do familii Medyceuszów. *Dana przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

Szkatułka w któréj:

674. Strzały starodawne Saxonów, które KAROL WIELKI, po zwycięztwach swoich, poświęcił w katedrze w Kolonii. *Przywiezione przez jenerała Sokolnickiego.*

675. Puinał, używany za czasu trybunałów tajemnych, wzięty z arsenału gdańskiego. *Dany przez jener. Grabowskiego Michała.*

676. Puinał z pierwszej kruciaty.

677. Puinał syna sławnego Fernanda z Toledu xięcia D'ALBE, wzięty z arsenału w Bruxelli. *Dany przez jenerała Sokolnichiego.*

678. Puinał, z rękojeścią z kości człowieczej, żołnierza Hiszpana, który się zwał SOLIS i był w służbie syna xięcia D'ALBE; wzięty w Bruxelli. *Dany przez jenerała Sokolnichiego.*

679. Puinał sławnego HIDER-ALI, ojca TIPPOO-SAIB. *Przywieziony z Indii przez milorda North.*

680. Strzała, jakoby WILHELMA TELA. *Przywieziona z Szwajcarii przez pana Kochanowskiego.*

Szafa VI.

681. Taca fajansowa, ofiarowana przez fabrykantów fajansu w Bearn, HENRYKOWI IV. z fabryki przez niego założonej. Na tej tacy: wypukło wyrobiony obraz Henryka IV.; koło niego: Maria de Medicis, syn który ponim panował pod imieniem Ludwika XIII. i inne dzieci Henryka IV. oraz Sully, jego przyjaciel.

682. Garnuszek fajansowy, z tejże samej fabryki, wkoło otoczony kratką fajansową, od garnuszka odstającą. *Te pamiątki przysłane przez pana Choiseul.*

683. Czarka, z kryształu prawdziwego, podługowata.

684. Dwie małe czareczki agatowe, uszka i nóżki złote; po Sieniawskich.

685. Czarka jaspisowa, w złoto oprawna. *Od Anieli z Radziwiłłów xiężny Czartoryskiej.*

686. Tacka o dwoch kondygnacyach, z dawnej porcelany chińskiej; po Sieniawskich.

687. Tacka szylkretowa, z kubeczkami kryształowemi i figurką złotą, unoszącą na głowie mniejszą tackę, na której flaszka rznięta kryształowa; po LUDWIKU XIV. *Dana przez Tadeusza Matuszewica.*

688. Kubek z massy, arabeskami ozdobiony. *Darowany przez posła tureckiego w Warszawie.*

689. Kubek, z pałączkiem złotym, koralami nabijanym, z rogu, doskonale rznięty. *Nabyty w Egrze od Karola Hussa.*

690. Kociołek od herbaty, chiński, włosieniem opleciony, z wierzchem w złoto oprawnym, z koralem na środku. *Nabyty w Wiedniu.*

691. Cztery imbryczki do herbaty, i puszka z czopeczkiem złotym, z porcelany dawnej chińskiej; po Sieniawskich.

692. Dwie filiżanki zielonkowate, z najdawniejszej porcelany chińskiej; po Sieniawskich.

693. Dwa kubki chińskie, z uszkami i postumencikami żelaznemi; po Sieniawskich.

694. Dwa kubki chińskie: jeden ośmiokątowy, biały i szafirowy; drugi z figurkami w różnych kolorach. Po Sieniawskich,

695. Czarka z blachy, szmelcowana, na dnie w środku ś. Jan Chrziciel. *Od Jana hr. Tarnowskiego.*

696. Koszyk kokowy, delikatnie rznięty, roboty Wojciecha Narbuta.

697. Łyżka stalowa w karpiową łuskę. *Dana przez Jana hr. Stadnickiego.*

698. Dwie łyżki złote; trzonki ze słoniowej kości.

699. Troje grabek złotych; trzonki ze słoniowej kości, bardzo delikatnie rznięte.

700. Dwoje grabek i dwa noże stalowe; trzonki ze słoniowej kości, wyrabiane.

701. Łyżka z perłowej macicy, składana, w złoto oprawna, z literami ruskiemi Н. Ч. Н.; ze skarbcu Radziwiłłów. *Dana przez pana Nowackiego.*

702. Łyżka, biała, z kamienia calcedoine, trzonek do połowy złoty, druga połowa z hebanu obrączką brylantową spojona. *Od Anieli z Radziwiłłów X. Czartoryskiej.*

703. Łyżka z perłowej macicy; trzonek złoty, na końcu koral.

704. Dwie łyżki srebrne z numizmatami, po Lubomirskich.

705. Łyżka drewniana, kształtnie zrobiona, z trzonkiem w kolory ozdobionym. Była własnością Turczyna zostającego przy boku hetmana Sieniawskiego.

706. Łyżeczka rogowa. Miała być własnością Cooka.

707. Bocian srebrny, do brania cukru; po Sieniawskich.

708. Nóż z trzonkiem kamiennym koloru czerwonego. Ma być ze skarbcu Radziwiłłów.

709. Łyżka dziurkowana srebrna, z cyfrą W. S.; na rączce napis:

Nie przebierai gec coc dadzą, • kiedi cie za stół posadzą.

710. Łyżeczka, cała złota, trzonek filigranową robotą, kamieniami sadzony. *Od X. Marii z Czartoryskich Würtembergskiej.*

711. Sześć filiżanek i dwie cukierniczki, rubinowego kolo-

ru, ze szkła kunklem nazwanego; po Sieniawskich.

712. Misa duża szklanna, w pasy, z takimże kubkiem i pokrywą do niego.

713. Woreczek atłasowy czarny, u którego w spodzie trzewiczek ponsowy haftowany; w nim zaś fajeczka metalowa, turecką robotą, do cygaro.

Szafa VII.

na drzwiach szafy:

714. Portret KONIECPOLSKIEGO, w całej figurze, kopiowany z obrazu w Łancucie przez Alexandrę NARBUTÓWNĘ r. 1793.

715. Malowania na drzewie we drzwi szafy wprawione, wyobrażające historie z nowego testamentu. Należały do ZYGMUNTA AUGUSTA.

w szafie:

Księga A.

Listy własnoręczne cesarzów, królów i xiążąt. *

716. List papieża URBANA VIII. do KASPRA DENHOFFA, wojewody sieradzkiego.

717. Portret KAROLA V. cesarza, sztychowany pdług Tyciana.

---

* Większa część listów oryginalnych, przysłana przez Konstancią z Lubomirskich hetmanowę Rzewuską.

718. Kartka pargaminowa z obrazkiem kolorowym na pargaminie, z książki nabożnej KAROLA V. cesarza.

719. Wiersze przez FRANCISZKA I. króla francuzkiego, dla pięknej Laury, jego ręką na pargaminie pisane; i kopersztych jego.

720. Rozkaz arcy-xięcia MACIEJA na zwołanie pospolitego ruszenia w Węgrzech przeciwko Turkom r. 1604.

721. List Filipa Wilhelma xięcia DE NASSAU do arcy-xięcia Macieja r. 1595.

722. List JANA KRYSTIANA xiążęcia lignickiego do Kaspra, DENHOFFA r. 1673.

723. Sześć listów cesarzów FERDYNANDA II. i FERDYNANDA III. do Kaspra DENHOFFA, wojewody sieradzkiego, pisane od roku 1632. do 1643.

724. List cesarza FERDYNANDA III. do Stanisława KONIECPOLSKIEGO, r. 1639.

725. Dwa listy cesarza LEOPOLDA do MIKOŁAJA i ADAMA SIENIAWSKICH, 1676. i 1697.

726. Sześć listów xięcia STAHREMBERGA do stryja swego Henryka Stahremberga.

727. Dwa listy cesarzowych ELEONORY i ELEONORY MAGDALENY do xięcia Stanisława LUBOMIRSKIEGO, po łacinie, r. 1669. i 1678.

728. List KAROLA II. króla hiszpańskiego, do xięcia Stanisława LUBOMIRSKIEGO.

729. Pisanie cesarzowy MARII TERERSSY.

730. Trzy listy KAROLA XII. króla szwedzkiego, do Strahlenheima, r. 1699. i 1703.

731. List ULRYKI ELEONORY królowy do rezydenta von Stöpken, r. 1720.

732. List FRYDERYKA, króla szwedzkiego, do rezydenta von Stöpken, 1723.

733. Dwa listy KAROLA XII. do pana SIENIAWSKIEGO, wojewody bełzkiego, i do pani Sieniawskiej, z lat 1702 i 1705.

734. Dwa listy i paszport PIOTRA WIELKIEGO do pani Elźbiety SIENIAWSKIEJ, z lat 1707. 1716 i 1719.

735. List FRYDERYKA IV., króla duńskiego, do pana SIENIAWSKIEGO, wojewody bełzkiego. Kopersztych króla, r. 1704.

736. List CHRYSTIANA V., króla duńskiego, do Podwels, r. 1677.

737. List KAROLA elektora palatyna do pana SIENIAWSKIEGO, r. 1718.

738. List FRYDERYKA WILHELMA, króla pruskiego, do tegoż, r. 1713.

739. Dwa lisy FRYDERYKA, króla pruskiego, do tegoż, r. 1707. 1711. i 1712.

740. List FRYDERYKA III., margrabi brandeburskiego, do tegoż, r. 1698.

741. List FRYDERYKA WILHELMA, zwanego wielkim elektorem brandeburskim, do Podwelsa, jenerała brunswickiego, r. 1677.

742. Prośba stanów ziem pruskich do pana SIENIAWSKIEGO, r. 1713.

743. Cztery listy FRYDERYKA II., króla pruskiego, i myśli jego o Machiawelu, ręką jego pisane; listy zaś adressowane do jenerała marszałka d'Anhalt i do Pircha, pułkownika, z lat 1757. 1783 i 1785. Kopersztych tegoż króla.

744. 15 listów HENRYKA xięcia pruskiego, i myśli rozmaite, jego ręką pisane, od r. 1785 do 1789.

745. List FRYDERYKA WILHELMA, króla pruskiego.

746. 3 listy LUDWIKA XIV., króla francuzkiego, do pana SIENIAWSKIEGO, wojewody bełzkiego, z lat 1707 i 1708.

747. 2 listy pana de TORCY do tegoż, z lat 1707 i 1708.

748. 3 listy LUDWIKA XIV. do grafa Podwelsa i xięcia marszałka LUBOMIRSKIEGO, z lat 1664. 1665. i 1685.

749. List xiężny DE BOURBON, siostry xięcia d'Orleans, przezwanego l'Égalité.

750. List JERZEGO II. króla angielskiego, do xiężny brunświckiej.

751. List xięcia EUGENIUSZA szwedzkiego do margrabiego Perlas. Rysunek i kopersztych jego.

752. List marszałka de SAXE, syna Augusta II., r. 1725.

753. List cesarza JÓZEFA II., r. 1786.

754. List xiężny WÜRTEMBERGSKIEJ, matki N. imperatorowy rossyjskiej, r. 1792.

755. List arcy-xięcia KAROLA, r. 1796.

Księga B.

Listy własnoręczne i portrety królów francuzkich.

756. Herb francuzki na pargaminie, kolorami malowany, dla KAROLA V., króla francuzkiego, r. 1363.

757. Przywilej LUDWIKA XI. dla Meri de Cove, nadający mu wszystkie dobra po xięciu de Bourgogne pozostałe.

758. Obrazek na pargaminie malowany, z książki nabożnej KAROLA V. *Dany przez pana Denon.*

759. Rozkaz FRANCISZKA I. króla francuzkiego, z podpisem.

760. Kopersztych FRANCISZKA I.

761. ———————— BAYARDA.

762. ———————— kochanki Franciszka I. zwykle zwanej la belle Ferronière.

763. ———————— wyobrażający śmierć Leonarda DA VINCI, na rękach Franciszka I.

764. ———————— xięcia DE BOURBON, sławnego powstańca przeciwko Franciszkowi I.

765. List HENRYKA II. i 3 kopersztychy jego, r. 1558.

766. List HENRYKA II. do pana de Caumont, r. 1563.

767. 4 listy KATARZYNY DE MEDICIS do xięcia d'Anjou, syna jej, z lat 1568. 1586. i 1587.

768. List KATARZYNY DE MEDICIS do hrabiego de Montmorency.

769. 3 listy tejże, do pana de Caumont, r. 1560. i 1561.

770. List tejże do kawalera de Gordes, 1567.

771. List DIANY DE POITIERS, kochanki Henryka II.

772. List FRANCISZKA II. króla francuzkiego do wuja swego, xięcia de Guise.

773. List MAŁGORZATY, królewny francuzkiej, córki Franciszka I., do Franciszka II. synowca swego.

774. List PHILIBERTA, xięcia Sabaudii, męża Małgorzaty, do kanclerza Bourdillon.

775. List MONTLUCA do xięcia d'Anjou, r. 1570.

776. 9 listów KAROLA IX. do xięcia de Bourdillon, pana de Caumont, i pana Gordes, od r. 1561. do 1567. 2 kopersztychy Karola IX.

777. 2 listy HENRYKA III. do panów de la Force i Villeroy, i kopersztych jego, r. 1572.

778. List CLAUDE DE FRANCE, siostry Henryka III. do niego pisany.

779. Dokument na pargiminie, podpisany przez Franciszka xiążęcia D'ALENÇON, czwartego syna Henryka II.

780. 2 listy ELŻBIETY, córki Henryka II. a żony Filipa II. króla hiszpańskiego, do xięcia de Montmorency.

781. 16 listów xiążąt LOTARYŃSKICH: Henryka, Karola, xiężny de Guise, Małgorzaty i xięcia Claude de Loraine, do różnych osób od r. 1562 do 1597.

782. 3 listy BOURBONÓW: Ludwika, Franciszka i Henryka, do króla i innych osób, z r. 1581 i 1585.

783. List JANA JERZEGO elektora do kardynała de Lorraine, r. 1569.

784. List kardynała D'ARMAGNAC do pana de Gordes, r. 1572.

785. 2 listy HENRYKA IV. jescze młodego, do PP. de Caumont i Dantefon.

786. 33 listów HENRYKA IV. już będącego królem, do pana de Caumont i innych osób.

787. Portret tegoż, w wieku dziecinnym; drugi, jak już był królem.

788. ——— GABRIELI D'ESTRÉES, jego kochanki.

789. ——— walecznego CRILLONA, przyjaciela jego, znaleziony między papierami Marii Antoniny, ostatniej królowy francuzkiej.

790. ——— BIRONA.

791. ——— GABRIELI.

792. 3 listy MAŁGORZATY DE VALOIS, córki Henryka II. a pierwszej żony Henryka IV., do pana de Caumont.

793. 3 listy MARII DE MEDICIS, drugiej żony Henryka IV do xięcia de Condé, i do pana de Buisseaux, r. 1612. Kopersztych królowy.

794. List ALEXANDRA DE VENDOMME, syna nieprawego Henryka IV., do pana de Villeroy, r. 1612.

795. 5 listów Maxymiliana de Bethune Xięcia de SULLY do pana Nicolas sekretarza iego, i do pana de Villeroy r. 1613. i 1615. Kopersztych Sullego.

796. List Marii GENTIL, do pana Nicolas, sekretarza Sullego, r. 1530.

797. 3 listy BIRONA do xięcia Montmorency, r. 1596.

798. 5 listów Franciszka de FOIX do connestable de Chantilli, od r. 1603 do 1609.

799. List Tomasza de FOIX do pana de la Rochepot.

800. List marszałka D'ANCRE do pana Nerestang, r. 1615.

801. List Fryderyka elektora do MARII DE MEDICIS, r. 1613.

802. List WOLFGANGA, elektora, do Marii de Medicis, r. 1615.

803. List JERZEGO JANA, elektora, do tejże, r. 1659.

804. 2 listy LUDWIKA XIII. do pana de la Force, r. 1631. i 1635. 2 kopersztychy króla.

805. 6 listów ANNY D'AUTRICHE, żony Ludwika XIII., do xięcia de Condé i xięcia d'Enghien, r. 1644.

806. List LUDWIKA XIII. do kanclerza, r. 1649.

807. Pismo ręką kardynała de RICHELIEU podpisane, r. 1636.

808. List OJCA JÓZEFA, kapucyna, faworyta de Richelieu, kardynała, do barona de Rorte, r. 1635.

809. List LUDWIKA XIV. do Krystyny królowy szwedzkiej, r. 1644.

810. List pani MAINTENON do arcy-biskupa de Rouen. Kopersztych pani de MAINTENON.
811. Kopersztych pani de MONTESPAN.
812. ——————— KOLBERTA.
813. 2 listy xięcia de CONDÉ, zwykle zwanego Le Grand Condé, do królowy polskiej i szwedzkiej, r. 1664. 2 kopersztychy tegoż.
814. Siedm kopersztychów familii Burbonów.
815. List xięcia de VENDOMME, r. 1693.
816. List du chevalier FOLARD, r. 1712.
817. List BONNEVALA, r. 1713.
818. Kopersztych Karoliny Corday, która zabiła Marata.

Księga C.

Listy własnoręczne rożnych osób z wieku Ludwika xiv.

819. 7 listów MAZARINIEGO: do Brasseta, 1643; do kanclerza francuzkiego, 1649; i do Podwelsa, 1659.
820. 2 listy KOLBERTA do kanclerza francuzkiego, z lat 1664. i 1665.
821. 2 listy pana D'ARGENSON do tegoż, z lat 1636. i 1649.
822. List pana SZOMBERGA do tegoż, r. 1636.
823. List pana de GRAMMONT, r. 1659.
824. 2 listy pana LE TELLIER: do Brasseta, r. 1645; i do kanclerza, 1649.
825. List ministra LOUVOIS do kanclerza, r. 1664.
826. 2 listy pana DESNOYERS, do tegoż.
827. List kardynała GRIMALDI do tegoż, r. 1659.

828. List kardynała de VENDOMME do tegoż, r. 1669.

829. List pana CHABOT do magistratu w Rochelli, r. 1660.

830. List Henryka DE LA TOUR, ojca Turenna, do pana de Puisseaux, 1612.

331. 2 listy samego TURENNA do żony; i 2 kopersztychy.

832. List marszałka de CREQUI do xięcia de Condé.

833. List pana DE MOLÉ do pana Bardi.

834. List marszałka de VAUBAN do pani de Ferriol, r. 1703.

835. List pana de NEVERS do pana de Villeroy.

836. List pana de JEANIN do tegoż.

837. 3 listy pani de SEVIGNÉ do córki, 1671; i widok jej mieszkania.

838. List adresowany do pana de Segueir, kanclerza.

839. Kopersztych HENRIETTY ANNY d'Angleterre, żony Filipa de France, xięcia d'Orleans.

840. ———————— FILIPA xięcia d'Orleans, brata Ludwika XIV.

841. ———————— LUDWIKA AUGUSTA de Bourbon, xięcia du Maine.

842. ———————— Ludwiki de la BAUME Le Blanc, xiężny de la VALLIÉRE.

843. 2 kopersztychy Marii Angeliki de Scoraille, xiężny de FONTANGES.

844. 2 kopersztychy xiężniczki de MONTPENSIER.

845. Kopersztych MARII LUDWIKI d'Orleans.

846. ———————— Magdaleny de SCUDERI.

847. ———————— xiężny de la VALIÉRE.

848. ———————— Franciszki Daubigny, margrabiny de MAINTENON.

849. Kopersztych Ludwika Alexandra de Bourbon, hrabiego de TOULOUSE.

850. ———— Franciszka de la CHAISE, spowiednika Ludwika XIV.

851. ———— Franciszka de BASSOM-PIÉRRE, marszałka francuzkiego.

852. ———— de Saint EVREMOND.

853. ———— Moliera.

854. ———— margrabiny du CHATELET.

855. ———— marszałka de BERWICK.

856. ———— Réné du GAY-TROUIN.

Księga D.

Listy cesarzowych, królowych, xiężen, i t. d.

857. Wiadomość o xiężniczce Oldze, ręką imperatorowej KATARZYNY II. pisana.

858. 3 listy cesarzowej MARII TERESSY: do xięcia Kaunitza, do pani Palf, i do Karola Bathiany.

859. List cesarza FRANCISZKA I. 1762. r.

860. Bilet xięcia KAUNITZA, r. 1804.

861. List arcy-xięcia JANA, brata cesarza panującego.

862. List MARII ANTONINY, królowy francuzkiej, r. 1790.

863. List ELŻBIETY, królowy francuzkiej, siostry Ludwika XVI. do margrabiego de Raigecourt, r. 1791.; kopersztych tejże.

864. Pisanie xiężny D'ANGOULÊME.

865. 5 listów xięcia de BOURBON: do pani de Rassler, do pa-

ni Williams, do pana, D'aymar i margrabiny Raigecourt, r. 1793. i 1794.

866. List angielski xięcia de CONDÉ do pana Sidney.

867. List cesarzowej MARII, r. 1810.

868. List xiężniczki AMALII.

869. 3 listy arcy-xiężny ELŻBIETY, r. 1807. i 1808.

870. List KAROLINY królowy, szwedzkiej, r. 1810.

871. List MARII LEOPOLDYNY, elektorowej bawarskiej.

872. List HENRYKA xięcia pruskiego do xięcia de Ligne.

873. List arcy-xięcia FERDYNANDA, r. 1804.

874. List FRYDERYKA WILHELMA II., r. 1796.

875. List FRYDERYKA WILHELMA, teraz panującego, do xięcia de Ligne, r. 1810.

876. List MAXYMILIANA, elektora, potem króla bawarskiego, do xięcia de Ligne, r. 1804.

877. List xięcia DE LIGNE, r. 1811.

878. List LEOPOLDA cesarza do xięcia de Ligne, r. 1790.

879. Notice à l'occasion de cette lettre.

880. List arcy-xięcia KAROLA LUDWIKA do pana Trautmansdorfa, r. 1794.

881. List LAUDONA do obrist-wachmajstra, r. 1788.

882. Wyjątek o życiu Laudona.

883. List RUMIANCOWA, r. 1774.

884. List pułkownika GNEISENAU, r. 1809.

885. List BLÜCHERA, feldmarszałka, do hrabiego Waldsteina, r. 1809.

886. Notice sur cette lettre.

887. List HADIKA, feldmarszałka, do córki; r. 1776.

888. List xięcia WREDE, 1815.

889. List xięcia SCHWARTZENBERGA, 1811.

Księga E.

890. Korrespondencya hrabiego Bezenwala z panią Sieniawską; zajmująca 128 listów, datowanych najwięcej z Gdańska i z Warszawy. 1710 do 1721.

Księga F.

Listy sławnych ludzi.

891. Sonet własną ręką TASSA pisany, z powodu choroby della duchesa di Ferrara.

892. Cząstka listu Ludwika ARIOSTA, r. 1520.

393. List tegoż, pisany do brata.

894. List MURATOREGO do Skalabriniego, r. 1734.

895. 3 listy Piotra METASTAZA do jakiejś hrabiny i do xiędza Leopolda Metastaza, z lat 1779. i 1750.

896. List Filipa de VILLIERS de l'Isle Adam, trzeciego W. mistrza kawalerów maltańskich, do marszałka de Montmorency. Kopersztych jego.

897. List ś. WINCENTEGO A PAULO do Ozenne, 1652. Kopersztych jego.

898. List ś. Franciszka SALEZIUSZA, 1603; i kopersztych jego.

899. List FENELONA, biskupa de Cambray, do xięcia de Bourgogne, 1709; i kopersztych jego.

900. List pana de la HARPE, w ostatniej chorobie pisany.

901. Wiersze własnoręczne SCHILLERA. Liebes-Klage. Kopersztych jego.

902. Pisanie Marcina LUTRA, 1532. Kopersztychy jego i Melanchtona.

903. List LEIBNITZA, 1702; i kopersztych jego.

904. Pismo ręką KANTA pisane, r. 1790.

905. Wiersze własnoręczne HERDERA. Die Vorsetzung.

906. 3 listy HALLERA z r. 1765, i urywek tegoż o anatomii r. 1811, oraz kopersztych jego.

907. Pisanie Augusta LAFONTAINE.

908. List Augusta Hermana NIEMEYER.

909. List ręką HUFLANDA pisany do doktora de Carro, r. 1805.

910. 2 listy WIELANDA, 1811, do xięcia de Ligne; i kopersztych.

911. 3 listy KOTZEBUE do dyrektora teatru wiedeńskiego Brauna r. 1800.

912. Pismo PESTALOZEGO, r. 1817.

913. List GOETHEGO do xiężny Elżbiety CZARTORYSKIEJ.

914. 4 listy Karola MONTESQUIEU do pana Daydie, z lat 1749 i 1753; i 2 kopersztychy jego.

915. List Jana Chrzciciela ROUSSEAU do pani de Feriol, r. 1720.

916. List tegoż, z okoliczności jakiegoś żartu xięcia de Ligne.

917. 2 listy RAYNALA do hrabiny de Wartesleben i do pana Berenger, r. 1781. i 1785.

918. List BUFFONA do tegoż, r. 1786.

919. List pana de SERVAN do pana d'Hennesel, r. 1791.

920. 3 listy pana de MALLET DU PAN: do pana Berenger 1783, do pani du Pont-Wuyllamez 1798, i do hrabiny RZEWUSKIEJ z lat 1797 i 1783.

921. 2 listy pana MERCIER do PP. Hennesel i Berenger, r. 1785.
922. List pana DUCLOS do xiędza Fromane, r. 1768.
923. List pana BAILLY do POTOCKIEGO, r. 1791.
924. List HEINSIUSA, r. 1710.
925. List pana CHATEAUBRIAND, r. 1810.
926. List doktora de CARRO do xiężny CZARTORYSKIEJ, r. 1808.
927. List doktora FRANKA do tejże, r. 1808.
928. List PALLASA do żony, r. 1800.
929. 3 listy pana BARTHELEMI do pani du Pont-Wuyllamez, r. 1794.
930. List Antoniego THOMAS do pana Berenger, r. 1706; i kopersztych jego.
931. List ROLLINA do xięcia JABŁONOWSKIEGO r. 1739.
932. List pana de la HARPE à la citoyenne Minuel.
933. List HUMA do pana d'Alembert.
934. List REALA do X. JABŁONOWSKIEGO, r. 1739.
935. Pisanie GRIMMA, r. 1804.
936. 12 listów VOLTAIRA do PP. D'Argental i Duclos, od r. 1760 do 1776.
937. Bilet VOLTAIRA, pisany do pana de Varicourt; i portret jego, przez Bouflera rysowany.
938. 7 listów pani de NECKER do Berenger i Pawła Pourtalez z lat 1773 i 1774.
939. 6 listów pani DE STAEL do pani ZAMOJSKIEJ, i kopersztych jej.
940. 2 listy pani de GENLIS do xiędza WIAZEWICZA, z lat 1780 i 1810.
941. Listy, bilety i wiersze pani de BOUFLERS.

942. 2 listy pani de SOUZA do xiężny Elżbiety CZARTORYSKIEJ.
943. 10 listów Jakóba DELILLE do xiężny CZARTORYSKIEJ 1789 i 1799.
944. Portret Franciszka RABELAIS, i widok jego pomieszkania.
945. ——— Klemensa MAROT.
946. ——— Michała MONTAIGNE.
947. ——— Adama MICKIEWICZA, poety.

Księga G.

Listy ludzi sławnych z różnych krajów.

948. List perski SEIDA SAHEB do hrabiego de la Marck; z Indii, z tłumaczeniem francuzkiem.
949. List perski Sir WILLIAMS JONES do JO. xięcia Adama CZARTORYSKIEGO, z Kalkuty, r. 1786.
950. List xięcia de ROHAN, wielkiego mistrza maltańskiego, r. 1786.
951. Kwit TATARSKI, po turecku, z oddanych upominków polskich za lat 5, r. 1668.
952. 5 listów pana de BOURGOING ministra francuzkiego przy dworze saskim.
953. 3 listy pana de SERRA, ministra francuzkiego w Warszawie.
954. List pana JUMILHAC, r. 1785.
955. List jenerała PICHEGRU do jenerała Hoche.
956. 2 listy pana MIRABEAU do xięcia de Luxembourg, z lat 1788. i 1789.
957. Urywek pisania jenerała KLEBER.
958. List Ludwika BONAPARTEGO.

959. List BEAUHARNAIS Bonapartego.

960. List HIERONIMA Napoleona do xięcia PONIATOWSKIEGO, r. 1807.

961. List Joachima MURATA, króla neapolitańskiego, do xięcia PONIATOWSKIEGO, r. 1807.

962. List MARETA do tegoż, r. 1807.

963. List jenerała PICHEGRU do kapitana austriack. Hazzach.

964. List pana de CHERIN do jenerała Hoche.

965. Instrukcia jeneralna pana BERNIER dla P. de la Garde, r. 1796.

966. 3 listy xięcia BASSANO, do pana Hammer, do Ludwika, byłego króla hollenderskiego, i do Józefa Bonapartego, r. 1810.

967. List Alfonsa DE PONT do hrabiego Ferdynanda de Waldstein, r. 1789.

968. Pieśń, pisana przez DE LABEDOYÈRE

969. Bilet ręką jenerała MINA pisany.

970. List MASSSENY do xięcia Józefa PONIATOWSKIEGO, r. 1807.

971. List BERTHIERA do wielkiego xięcia Bergskiego.

972. 2 listy jenerała MOREAU: do pana Rivardy, i do pani Moreau, przed śmiercią pisany, którego facsimile tylko.

973. Rozkaz jenerała D'AUTICHAMP, r. 1796.

974. List jenerała DUMOURIER do pani de Piper Gäntze Markte.

975. 2 listy pana de BOUILLY, z lat 1786 i 1788.

976. 4 listy pana CHATEAUBRIAND do biskupa de Nancy, z lat 1815. i 1816; i inne pisania jego.

977. List TALEYRANDA do xiężny de Sagan.

978. Część listu marszałka RICHELIEU.

979. List xiężny de GUICHE, córki xięcia Polignac, do pani du Pont.

980. List hrabiego FERSEN, r. 1803.

981. List kardynała MAURY do biskupa de Nancy, r. 1800.

982. List arcy-biskupa D'AIX do pani du Pont.

983. Bilet pisany przez xiędza SICARD, który fundował szkołę głucho-niemych.

984. List TISSOTA, sławnego doktora, do pani du Pont, r. 1795.

985. List pana GRIFFET do xiężny de Ligne.

986. List pana D'AGINCOURT do hrabiny d'Albanie, r. 1812.

987. List pana FABRE do hrabiny POTOCKIEJ, r. 1812.

988. List xięcia D'ALBANIE, r. 1784.

989. List margrabiego D'ARGENS, r. 1769.

990. List pana D'AFFRI, ministra francuzkiego w Hollandii, r. 1758.

991. List biskupa de LANGRE do baronowej du Pont Williams.

992. List biskupa de CHALONS do tejże.

993. List hrabiego de MAISTER do tejże.

994. Kopia dwoch listów BERNADOTTEGO do Napoleona, r. 1810. i 1812.

995. List xiężny SUWAROW, r. 1790; i rysunek Suwarowa z jego adjutantem.

996. List LAUDONA do baronowej de Rassler, r. 1788; i kopersztych.

997. List MÖLLENDORFA, r. 1785.

998. List xięcia KAUNITZA, r. 1793.

999. List MEISNERA, r. 1791.

1000. List MÜLLERA do doktora de Carro, r. 1806.

1001. Kopia napisu w kaplicy de Bonsecours, położonego nad sztandarem wziętym na Turkach, w bitwie przy St. Godard przez KAROLA V. xięcia Lotaryngii; i kawałek tego sztandaru.

1002. List kardynała BONZI.

1003. List xięcia Ludwika WÜRTEMBERGSKIEGO do xięcia de Ligne.

1004. THAM, starożytnik szwedzki, i SERGELL, posążnik, także szwedzki: karikatura angielska.

1005. 5 listów francuzkich, do pani de Pont, do pani Bentink i pani de Williams, 1792. i 1799.

1006. Urywki pisem: Franciszka GORI, SALWINIEGO, xiędza LANZI, i xiędza CALUSO, r. 1812.

1007. List xięcia HENRYKA pruskiego.

1008. List MARATA do pana de St Laurent, r. 1783.

Księga H.

Listy tyczące się 30 letniej wojny.

1009. List Oktawiusza PICOLOMINI, feldmarszałka, do pułkownika twierdzy Coburg, r. 1635.

1010. Paszport dla przekupki wojskowej, przez PICOLOMINIEGO podpisany, r. 1648.

1011. List Agnieszki hrabiny de HOLTZAPFEL do Picolominiego, r. 1648.

1012. Wiersze francuzkie dla Picolominiego.

1013. Uniwersał FERDYNANDA III. nakazujący zaciągnienie stu-konnej kompanii kawalerii.

1014. 8 listów FERDYNANDA III., cesarza, do Oktaw. Picolominiego, od r. 1634. do 1651.

1015. 2 listy tegož do arcy-xięcia Leopolda Wilhelma.

1016. 2 listy cesarzowej ELEONORY do Picolominiego, r. 1641.

1017. List xiążęcia de Lorraine do cesarza Ferdynanda III., r. 1645.

1018. List arcy-xiężny KLAUDII DE MEDICIS, rejentki w Tyrolu, do Picolominiego, r. 1637.

1019. 5 listów arcy-xiążąt: LEOPOLDA WILHELMA, z r. 1640. i 1641; ZYGMUNTA FRANCISZKA, r. 1648; FERDYNANDA KAROLA, r. 1656. do Picolominiego.

1020. 2 listy JANA JERZEGO elektora saskiego do Picolominiego, r. 1648. i 1650., i portret jego.

1021. 4 listy margrabiów brandeburgskich do Picolominiego, tojest: JERZEGO WILHELMA, z r. 1639.; FRYDERYKA WILHELMA, z lat 1648. 1650. i 1652.

1022. 3 listy MAXYMILIANA elektora bawarskiego do Picolominiego, z lat 1633. 1634. i 1637.

1023. 2 listy MARII ANNY Austriaczki, elektorowej bawarskiej, do Picolominiego, z lat 1651. i 1653.

1024. List JANA FILIPA elektora mogunckiego do tegož, r. 1635.

1025. List Jana Hrabiego DE NASSAU do tegož, r. 1649.

1026. 8 listów Albrechta de WALLENSTEIN, xięcia de Friedland, do Picolominiego, z lat 1628. 1632. i 1634.

1027. List Walthera DEVEROUX do tegož.

1028. 3 listy WILHELMA landgrafa heskiego i Amelii Elžbiety do Picolominiego, z lat 1634. 1639. i 1650.

1029. 7 listów margrabiów badeńskich: FRYDERYKA LEOPOLDA, WILHELMA i HERMANA do Picolominiego od r. 1638. do 1655.

1030. 5 listów jenerałów: Jana de WERTH, z lat 1636. i 1645: WRENGEL, jenerała szwedzkiego, r. 1635; Baltazara de MARRADAS, i jenerała COLLALTO, r. 1629, do Picolominiego.

1031. 6 listów jenerałów szwedzkich: Leonarda TORTENSOHN, r. 1642. i 1643; Jana Krzysztofa KÖNIGSMARK, r. 1642; BERNHARDA xięcia saskiego z tłumaczeniem w języku francuzkim, r. 1634; ARMINA; do Picolominiego.

1032. 2 listy GALLASA do tegoż, r. 1633. 1635; i portret jego.

1033. List Jana D'ALTRINGER do tegoż, r. 1633.

1034. 2 listy Franciszka de MERCY do tegoż, z r. 1640. i 1641.

1035. 4 listy jenerałów: GÖTZE, r. 1634; GHOLTZ, r. 1640; do Picolominiego.

1036. List jenerała TRAUTMANSDORF do Picolominiego, r. 1646.

1037. List jenerała LESLIE do Picolominiego, r. 1652.

1038. Zaświadczenie, ręką jenerała MONTECUCULI pisane, dla Augustyna Nocherelli, r. 1651.

1039. List Enea CAPRARA do Picolominiego, r. 1656.

1040. List marszałka HATZFELD do tegoż, r. 1650.

1041. 2 listy MELEANDRA do tegoż, z r. 1646. i 1647.

1042. List de SOUCHES do tegoż, r. 1651.

1043. Kawałek sukni i sznury jedwabne z grobu Picolominiego.

Księga I.

Rozmaitości.

1044. Listy i rozkazy sławnego Andrzeja HOFFER, naczelnika powstańców tyrolskich, r. 1809.

1045. Rozkaz dawania koni pocztowych, przez Fr. Saaverda, z Sevilli, r. 1810.

1046. List oryginalny, po hiszpańsku, Józefa de ZAVAS, 1809. w którym raport o bitwie pod Occonna z francuzami; z tłumaczeniem francuzkiem.

1047. Rękopism włoski. Rozmaitej treści notatki.

1048. List Jakóka SADOLETA, r. 1539.

1049. List poety włoskiego MOLZA, r. 1540.

1050. List kardynała POLA, 1537.

1051. 6 listów własnoręcznych CESAROTTEGO do Carpaniego, r. 1803. do 1805.

Księga K.

Korrespondencia doktora de Carro.

1052. Listy doktora de CARRO do pani RZEWUSKIEJ, r. 1810.

1053. List hrabiego de la ROCHEFOUCAULT do pana de Carro, doktora.

1054. List pana PICTET, z Genewy, do tegoż, r. 1802.

1055. List pana SACCO, doktora, do tegoż, r. 1808.

1056. List Konstantego YPSYLANTEGO, hospodara wołoskiego do tegoż, r. 1804.

1057. List jenerała MACK do tegoż, r. 1803.

1058. List WICHMANA, z Hanoweru, do tegoż, r. 1799.

1059. List pana ODIER, doktora z Genewy, do tegoż, r. 1804.

1060. List kardynała ALBANI do tegoż, r. 1807.

1061. List xięcia de RICHELIEU do tegoż, r. 1809.

Księga L.

Listy Washingtona, i innych.

1062. Listy WASHINGTONA do pana La Fayetta, i portret, r. 1778.
1063. Kartka ręką WASHINGTONA pisana.
1064. List WASHINGTONA do jenerała KOŚCIUSZKI, r. 1797.
1065. Relacya Thomasa LAW o śmierci Washingtona, z tłumaczeniem polskiem r. 1799.
1066. 2 listy FRANKLINA do La Fayetta i do pani Williams.
1067. Gazeta wychodząca z drukarni FRANKLINA, z r. 1758.
1068. List Johna ADAMSA do jenerała KOŚCIUSZKI, r. 1797, i portret Johna, sztychowany w Ameryce. *Przywiezione przez J. U. Niemcewicza.*
1069. List JEFFERSONA do Juliana NIEMCEWICZA, r. 1801; i dwa portrety jego, z których jeden sztychowany przez jenerała SOKOLNICKIEGO.
1070. Bilet i potret jenerała GATES, r. 1800.
1071. List admirała RODNEY do pana POTOCKIEGO.
1072. List i portret jenerała PAOLI, obrońcy niepodległości Korsyki, r. 1787.
1073. List Wilhelma PENN, r. 1702.

Księga M.

Listy hrabiego Königsmarck.

1074. 2 listy HRABINY KÖNIGSMARCK, matki marszałka de Saxe.
1075. 9 listów hrabiego Königsmarck do pana Podewils.

1076. 2 listy xiężny Eleonory de ZELL.

1077. List pani de FRIESE, kochanki Augusta II., króla polskiego.

Księga N.

Listy i portrety sławnych artystów.

1078. List własnoręczny panny LE COUVREUR, sławnej aktorki francuzkiej, do panny La Chaise.

1079. Kopia listu panny LE COUVREUR do matki kochanka swego, r. 1721; portret tejże.

1080. List pana LEKAIN, sławnego aktora francuzkiego, do pana d'Argental, r. 1770.

1081. Kopersztych wyobrażający TALMĘ w roli Nerona.

1082. List sławnego baletnika WESTRISA do P. Galleta, r. 1803.

1083. List Angeliki KAUFMANN, sławnej malarki, do X. Elżbiety CZARTORYSKIEJ, r. 1782.

1084. Portret pana DENON w młodym wieku, i rysunki jego. Jeden wyobraża pożar w Salmie; drugi, dywan czyli radę wojskową w Egipcie.

1085. Wiersze włoskie METASAZEGO, pisane ręka KANOWY, r. 1822.; portret tegoż i listy własnoręczne do Jarosława POTOCKIEGO i pana Carpani, od r. 1808 do 1822.

1086. Mały rysunek ołówkiem CAMUCINIEGO.

1087. List poety MONTI do pani Mosconi, r. 1820.

1088. Pisanie GLUCKA, sławnego kompozytora.

1089. Nuty ułożone i pisane przez Józefa HAJDENA.

1090. List GREEMA, dyrektora, do Jana de Carro, 1811.
1091. 3 listy HUMMLA do pana Sonnleithnera, z lat 1804. 1805. i 1807.
1092. List CHERUBINIEGO.
1093. 3 listy CRESCENTINIEGO do Sonnleithnera, r. 1805.
1094. 2 listy SALIEREGO, sławnego kompozytora, z r. 1807. i 1810.
1095. 3 listy ZINGARELLI, sławnego kompozytora, do P. Carpani.
1096. List Felixa BLAGINI, sławnego śpiewaka, do Sonnleithnera.
1097. List pani CATALANI do JO. xiężny Elżbiety Czartoryskiej. Portret tejże.
1098. List xiędza de CASTI.
1099. List śpiewaka PÄR, r. 1805.
1100. List GALTETA.
1101. List kompozytora de BEETHOVEN do pana Carpani.
1102. List MEHULA do Sonnleithnera, r. 1804.
1103. List pana CESAROTTI do pana Carpani, r. 1805.
1104. Wiersze włoskie do śpiewania.
1105. Pisanie artysty ECKHEL.
1106. List kompozytora WEBER, r. 1826.
1107. 3 listy Klemensa BONDI do Konstancii RZEWUSKIEJ.
1108. Bilet KASANOWY do pani de Steltz, r. 1798.
1109. Bilet hiszpański MANUELA.
1110. Bilet FELLENBERGA, z Hofwylu, do doktora de Carro, r. 1809.
1111. List pana POUGENS.
1112. List pana de HENNEZEL, r. 1803.

Księga O.

Listy Anglików, &c.

1113. List łaciński, drukowany, Joanny GRAY do Henryka Bullingera.

1114. List pisany r. 1715. do sławnego Popa, na którego odwrotnej stronie, urywek tłumaczenia *Iliady*, własnoręczny Popa, z wielą poprawkami.

1115. List lorda CHESTERFIELD do Huma, r. 1772.

1116. List COOKA do admirała Banks, r. 1776.

1117. List Adama SMITH do Huma, r. 1775.

1118. 2 listy milordów PETERBOUROUGH i BOLINBROKE do pani de Feriol, r. 1718.

1119. List historyka ROBERTSONA, r. 1768.

1120. 3 listy Dawida HUMA do Michała Ramsay, r. 1775. i 1737; i kopersztych Huma.

1121. List Allana RAMSAY, i kopersztych jego.

1122. 2 listy Dawida HUMA do synowca jego, r. 1776.

1123. List GIBBONA do Huma, r. 1767.

1124. List Dawida HUMA, r. 1754.

1125. List synowca HUMA odsyłając poprzedzające listy xiężnie Elżbiecie CZARTORYSKIEJ.

1126. List Walter SCOTTA do młodego Adama Czartoryskiego, r. 1822.

1127. 2 listy sławnej aktorki pani SIDDONS do xiężny Czartoryskiej, jeden r. 1824.

1128. List Karola FOXA, r. 1805.

1129. Pisanie NELSONA, i kopersztych jego.

1130. 2 listy xięcia WELLINGTONA, r. 1815.

1131. List pana WELLESLEY do Geralda, r. 1800.

1132. Wiersze własnoręczne Tomasza MOORE, r. 1827.

1133. 3 listy SIDNEY SMITHA, admirała angielskiego, do pana Hammer, r. 1801.

1134. 2 bilety pana WINDHAM, z których jeden ręką jego pisany cały.

1135. List KAROLINY król. angiels. do lady Hamilton, r. 1821.

1136. List lorda ELGIN do doktora de Carro.

1137. List pana REYNOLDS, sławnego malarza, do pana Arthura White, r. 1816.

1138. List doktora JENNER do pana Carro, doktora, r. 1805; i rozprawa drukowana tegoż, r. 1807.

1139. Bilet milorda AUCKLAND.

1140. Wiersze własnoręczne pani HEMANS, znakomitej poetki angielskiej.

1141. List angielski z podpisem MORTON EDEN, r. 1793.

1142. List pana RELLERD do pułkownika Gardiner, r. 1793.

1143. List pana Murray KEITH do X. Elżbiety CZARTORYSKIEJ.

1144. List poety Tomasza CAMPBELL do pana Jacob, r. 1823.

1145. Podpis Jerzego CANNINGA.

1146. List własnoręczny Marii EDGEWORTH do pana Jacob, r. 1823.

1147. Bilet lady MORGAN.

1148. List margr. LANDSDOWNE.

1149. Bilet lorda GRAY.

1150. List Jana SINCLAIR.

1151. List Wilhelma JACOB z przesłaniem kilku powyższych listów z Londynu, r. 1826.

Księga P.

Listy niemieckie.

1152. List Karoliny PICHLER do pana Sonnleithnera.
1153. 3 listy barona van SWIETEN, sławnego doktora, i syna jego, do Haddika; z lat 1768, 1755. i 1772.
1154. List doktora de CARRO z przesłaniem powyższych listów.
1155. List pana KOTZEBUEGO, r. 1798.
1156. Opisanie miasta Egry, i rysunek zamku.
1157. List Józefa DOBROWSKIEGO do pana Sonnleithnera, r. 1802.
1158. List Lazara BEN-DAWIDA, ucznia Mendelsohna, do przyjaciela, r. 1796.
1159. List pana STEINGENTISCH, poety, do Sonnleithnera.
1160. List pana WINTERL, professora chemii, w Węgrzech, do Sonnleithnera.
1161. List dialektem platt-deutsch pisany do tegoż, r. 1807.
1162. List pana V. J. DUWAL r. 1768.
1163. List WOLSTEINA, dyrektora szkoły weterynarii w Wiedniu, do pana Braun, r. 1804.
1164. List pani UNGER, drukarki w Niemczech, r. 1805.
1165. List xiędza DENIS, poety niemieckiego, r. 1799.
1166. List IFFLANDA, aktora, r. 1806.
1167. List Bernarda ROMBERGA wiolonczellisty, r. 1807.
1168. List JELTERA, kompozytora, do Sonnleithnera, r. 1801.
1169. List pana FANZUCCI do pana Voltiggi, r. 1791.
1170. List RIVALDA do Sonnleithnera.

1171. List FISCHERA, kompozytora i basisty berlińskiego, r. 1802.

1172. List FORKLA, kompozytora, do Sonnleithnera.

1173. Wiersze dla Sonnleithnera.

1174. 3 bilety BEETHOVENA, sławnego kompozytora, do tegoż.

1175. List barona de SWIETEN do pani Mozart, 1797.

1176. List KRATERA, autora dramatycznego, r. 1804.

1177. List pana BABO autora drammatycznego do pana Guttenberga r. 1799.

1178. List professora berlińskiego K. LEUCZOW do pana Braun, r. 1805.

1179. 4 listy VOGLERA, sławnego kompozytora, do Sonnleithnera od r. 1801 do 1805.

1180. List SCHRÖDERA, autora i aktora, do pana Kocha, dyrektora.

1181. List WEIGLA, kompozytora i dyrektora orkiestry w Wiedniu do Sonnleithnera.

Księga 2.

Listy polskie.

1182. Wiersze własnoręczne TREMBECKIGO do Jarosława i i Marii z Rzewuskich POTOCKICH.

1183. List Franciszka KARPIŃSKIEGO do xiężny Elżbiety CZARTORYSKIEJ, r. 1801.

1184. List MOLSKIEGO do tejże, r. 1801.

1185. List biskupa KRASICKIEGO do tejże, r. 1793, razem z bajką *Jaś i Gruszki.*

1186. 2 listy Ignacego POTOCKIEGO do tejże r. 1803 i 1804.

1187. Inne listy Ignacego POTOCKIEGO do domowników.

1188. List Krystyny POTOCKIEJ do xiężny Elżbiety CZARTORYSKIEJ r. 1800.

1189. Kopia listu KRÓLA PRUSKIEGO, 1794 r. pisanego do króla polskiego; i kopia odpisu ostatniego.

1190. List pana ZABIEŁŁY uwiadamiający o przybyciu do Puław króla saskiego; do xiężny Czartoryskiej.

1191. List do Stanisława Augusta, ostrzegaiący go; bez podpisu i daty.

1192. List LUCHESINIEGO do xiężny Elżbiety CZARTORYSKIEJ i kopia odpisu tejże.

1193. List xiężny GAGARYNOWEJ do pana WAWRZECKIEGO, i odpis jego r. 1794.

1194. Kartka xiędza Antoniego Sanclaud, jezuity, r. 1657.

1195. Dekada LEGIJ POLSKICH i wiersze do legiów polskich, z potwierdzeniem cenzury, własną ręką CYPRIANA GODEBSKIEGO pisane, przez syna jego Xawerego przysłane.

1196. List milorda CARLISLE do xiężny Elżbiety CZARTORYSKIEJ r. 1803.

1197. List lady JERSEY do tejże.

1198. List pani DIEDE, żony ministra duńskiego, do tejże, r. 1785.

1199. Patent berlińskiej akademij Sztuk, uznający xiężnę Elżbietę CZARTORYSKĄ za członka tejże akademii, r. 1786. Podpisani: dyrektor BODE, i sekretarz CHODOWIECKI.

1200. List ZOFII elektorowej hanowerskiej do feldmarszałka Fleminga, r. 1702.

1201. 2 listy feldmarszałka FLEMINGA r. 1728 i 1730.

1202. List grafa WERTHERA do pani feldmarszałkowej Fleming, r. 1728.

1203. Kwit na poruczony przez JW. Fleminga kosztowny kamień od xięcia Michała CZARTORYSKIEGO dany r. 1716.

1204. Rycina Jana LASKIEGO (Alasco).

1205. Zdjęcie z krzyża, sztychowane przez Alexandra TRASEWICZA.

1206. Rejestr dawny maskarady w Warszawie.

Teki i książki z rycinami.

1207. Teka z rycinami starożytnych broni.

1208. Książka w aksamit ponsowy oprawna, z herbami malowanemi sławnych familij francuzkich i niemieckich XVII wieku.

1209. Zbiór portretów królów i xiążąt, rozmaitych narodów, we dwóch księgach. Portretów królów polskich w tym zbiorze jest 148.

1210. Zbiór portretów ludzi sławnych i uczonych.

1211. Zbiór rozmaitych rycin; najwięcej nowszych.

1212. Rysunki i ryciny Jakóba CALLOT.

1213. Zbiór portretów rozmaitych.

1214. Zbiór portretów autorów angielskich.

1215. Zbiór portretów, litografowanych, wodzów greckich i tureckich z ostatniej wojny.

1216. Teka z portretami ludzi znakomitych i z rycinami historycznemi.

1217. *Książka pod tytułem:* Der aller durchlauchtigsten grossmächtiger Kajser, Königen und Ertzherzogen, Fürsten wie auch Grafen, Herren, vom Adel und anderer treflicher berühmter Kriegshelden... warhaftige Bildtnissen, und kurtze Beschreibungen ihrer... fürnembsten Thaten. INSSPRUGG. BAUR. (około r. 1603.) folio. max. Między temi portretami jest STEFAN BATORY i Jan ZAMOJSKI.

1218. Zbiór rycin historycznych polskich. Wyjęte z Puffendorfa.

1219. *Książka pod tytułem:* British Autography a collection of fac-similies of the hund writing of royal and illustrionus personages, with their authentic portraits. 3. vol. London. Thane. 4°.

1220. Teka mała z urywkami dawnych rękopismów, malowideł rękopismowych i druków.

1221. Zbiór rycin rozmaitych widoków, bitew, uroczystości.

1222. Zbiór malowanych herbów kawalerów Złotego Runa, od r. 1429. do 1577.

RĘKOPISMA.

1223. *Rękopism* XIV. *wieku, na pargaminie.* Sławny poemat ROMAN DE LA ROSE, zaczęty na początku XIII. wieku przez Wilhelma de LOCRIS, a skończony przez Jana MEHUN czyli MEUN zwanego CLOPINEL. Rękopism ten rzadkiej piękności, ozdobiony malowidłami, był własnością Klaudiusza GOUFFIER, xięcia de Roanès, którego także książka łacińska do nabożeństwa, pisana na pargaminie, z roku 1569,

przy wyżej wyrażonym rękopismie złożona. Rękopisma te nabyte w Paryżu przez ordynatowę Zamojską; złożone w pysznym futerale aksamitnym, i do Domu Gotyckiego oddane.

1224. *Rękopism* XV. *wieku, na pargaminie. Fol. kart* 216. Icy commence la table de rubrices de ce livre intitulé: De vita christi. *Na końcu życia J. Chrystusa*: „Cy fine le livre intitulé Vita Chti. Lequel par cordonnance de guillemme de Teranay conseiller de Mgr. le Duc (Charles le Hardi duc de Bourgogne) a estê achevé au mois de mars 1478. *Poczem następuie*: Comment la mort de jhuchrist fut vengé sur judas, sur pylate et sur les juifs. — Rękopism ten ozdobiony malowidłami różno i jedno-kolorowemi; ostatnie lepsze. Dany przez jen. Sokolnickiego.

1225. *Rękopism* XVI. *wieku na papierze*. Książka do nabożeństwa po łacinie.

1226. *Rękopism* XV. *wieku na pargaminie. Fol.* 1. Illustrissimo principi Karolo dei gratia francorum regi quinto. *Od takiej dedykacyi zaczyna się traktat teologiczno moralny w kształcie allegorycznej powieści; przy końcu dedykacii autor się mianuje*: Hunc igitur libellum seu musam ego RADULPHUS DE PRAELKS (Presles?) junior, vir plebeus in tui reverentiam edidi. 2. Incipit liber qui intitulatur morale compendium de re publica. 3. Incipit liber qui intitulatur de moribus et officiis tam nobilium quam popularium. Juxta ludum Scachorum moralisatus. Rękopism piękny, litery wielkie rozdziałowe malowane i złocone. Dany przez jenerała Sokolnickiego.

1227. *Rękopism* XV. *wieku na papierze.* Żywoty świętych po łacinie.

1228. *Rękopism* XIV. *wieku na pargaminie.* Ewangelie na święta, po łacinie, z pięknemi malowidłami.

1229. *Rękopism na pargaminie* XV. *wieku*, *w zwoju*, 8 *łokci długi*, *a więcej łokcia szeroki. Brak początku i końca.* Jest-to tablica historii powszechnej, z wywodami gdzie niegdzie genealogicznemi i malowidłami znaczniejszych wypadków. Obejmuje 10 wieków: od połowy IV do połowy XIV wieku. Idzie we cztery kolumny: w 1ej papieże, w 2ej cesarze rzymscy, w 3ej królowie francuzcy, w 4ej królowie angielscy; a niżej, o zdobyciu Jerozolimy i o jej królach. Dany przez Annę z Sapiehów Czartoryską.

1230. *Rękopism na papierze*, XVII. *wieku. In-fol.*, *kart* 305. *Rozdziałów* XIX. Comienca la vida de el invictissimo emperador DON CARLOS QUINTO deste nombre rey de Espagna. Por pero MEXIA su coronista, etc. Jest to życie Karola V., cesarza, przez jego sekretarza i historiografa Piotra Mexia, doprowadzone do traktatu madryckiego, 1526. roku, a które nigdy drukiem ogłoszone niebyło. Rękopism ten posyłanym był Robertsonowi, gdy pisał historią Karola V., przez Jana Birckenstock, dawniejszego właściciela.

1231. *Rękopism na pargaminie*, XV. *wieku.* Icy après sensuit la forme et maniere commant ung tournoy doit estre entrepris. Taki jest tytuł pierwszego rozdziału, zaraz po dedykacii, w której autor sławny RENÉ D'ANJOU, to dzieło swoje o turniejach przypisuie KAROLOWI D'ANJOU, bratu swojemu.

Szacowny ten ze wszech względów rękopism zaleca się naywięcej mnóstwem malowideł, w których wszystko co do turniejów należy, szczegółowo w obrazach jest przedstawionem. Przysłany do Puław przez pana Pougeans z Paryża.

1232. Zielnik naturalny z 1746. r. Pod ziołami napisy łacińskie i polskie.

1233. *Rękopisma na papierze, z datą przy końcu* 1446 r. Zbiór praw saskich: Proces sądowy; Zwierciadło saskie z glossami: Prawo magdeburskie. W niemieckim języku.

1234. Album z początku XVII wieku, Mateusza Dein. Na okładkach z jednej strony jego cyfra M. D. K., z drugiej 1625. Znaleziony w Pałacu Dernberg.

1235. Opisanie Puław wierszem niemieckim, przez pana Gutschmidt, w rękopismie.

KSIĄŻKI DRUKOWANE.

1236. Nowy testament pana naszego Jezusa Chrystusa wiernie a szczerze przełożony przez D. Jakóba WUYKA — W KRAK., u wdowy i dziedz. Andrzeja PIOTRKOWCZYKA, 1647. 8vo. str. 893.

1237. Biblia święta podług gdańskiego ekzemplarza. AMSTERDAM, Chryszt. Cunrada, r. 1660. 8vo. sk.

1238. Desiderosus, albo ścieszka do miłości bożej i do doskonałości żywota chrześciańskiego: z hiszp., na włoski, francuzki, niemiecki, niderlandzki, łaciński, i polski język przełożony, przez Kaspra

WILKOWSKIEGO. Przedrukowany r. 1747. LWÓW, J. GOLCZEWSKI, 8vo. str. 298. saf. ziel.

1239. Księgi psalmów Dawidowych łacińskim i polskim językiem, z przydatkiem argumentów przy każdym psalmie z pisma świętego, i wykładów z różnych autorów wyjętych, etc., świeżo przedrukowane. ZAMOŚĆ, dr. akad., r. p. 1765. 4to. str. 384. sk.

1240. Zbiór krótki herbów polskich, przez X. Benedykta CHMIELOWSKIEGO. Warsz., S. J., 1763. 8vo. str. 423.

1241. Compendium ferculorum, albo zebranie potraw przez Stanisława CZERNIECKIEGO. Brak tytułu w tym exemp. *Pierwsza-to książka kucharska po polsku, drukowana około* 1654. 8vo. str. 142.

przy tej:

1242. Postny obiad, albo zabaweczka nim w kuchni gotowo będzie. Dla młodych i starych a niecierpliwych żołądków, podczas morowego powietrza, wypędzając z głowy melancholią, wymyślona przez P. H. P. W. 1654., kart 23, reszty brak. *Są wiersze na różne potrawy.*

1243. Illustrissimi et excellmi domini D. Georgii ducis in Ossolin S. R. J. principis comitis a Tenczyn OSSOLIŃSKI orationes habitæ apud summum pontificem, imperatorem, reges, etc.. Dantisci, Forster 1947. 4to.

1244. Joannis Demetrii SULIKOVII commentarius brevis rerum polonicarum a morte Sigismundi Augusti. Dantisci. Forster. 4to. 1647.

1245. Commentariorum chotinensis belli libri tres, auctore Jacobo SOBIESKI. Dantisci. Forster. 1646. 8vo.

W tejże szafie złożone książki obce, z których ciekawsze są:

1246. Scti AUGUSTINI de doctrina christiana. Pierwsza edycia, drukowana w Moguncyi przez FAUSTA, około 1466. Fol. *Na licytacii xięcia de la Vallière, za książkę tę zapłacono 612 franków.*

1247. ISIDORI juniori hispalensis episcopi prologus in librum de responsione mundi et astrorum ordinatione ad Sesibutum regem incipit feliciter. Na końcu: Liber sancti Isidori etc. finit feliciter p. Gintherum ZAINER de reutlingen, civem augustensem, A. D. 1472. Fol.

1248. Decreta patrum sive concordia discordantium Canonorum GRATIANI auctoris sive compilatoris cum apparatibus Johannis ac additionibus Bartholomei brixiensis NURENBERGAE. Ant. Koberger, A. 1493. fol.

1249. Postilla sive expositio epistolarum tam dominicalium quam feralium nec non quatuor temporum per decursum totius anni. BASILEAE, Petr. de Langendorff. 1514. 4to.

1250. Postilla fratris GUILLERMI compendiosa. BASILEAE, Petr. de Langendorff, 1518.

1251. Quarta pars LYRAE (Postilla super Mattheum et Nicolai de Lyra) NUREMBERGAE, Ant Koberger, 1497. fol.

1252. GALEOTI MARTII Narniensis de homine libri duo. Georgij MERULAE Alexandrini in galeotum annotationes cum indicibus. BASILAE, Joan. Froben 1517. *Na przedniej okładce wycisk herbu polskiego i*

litewskiego, na drugiej napis: SIGISMUNDI AUGUSTI REGIS POLONIAE MONUMENTUM ANNO 1561. Ekzemplarz ten darowany panu Biernackiemu od Bibliotekarza upsalskiego Piotra Aurivilliusa, 19 oct. 1810. w Upsalu, jak przypis świadczy.

1253. Arvernorum consuetudines, JOANNIS BESSIANI à Pressaco; annotationes locupletissimæ atque etiam doctrissimæ in Arvernorum consuetudines. LUGDUNI, Ant. Vincentius, 1548. 8vo. *Wyciski na okładkach podobne jak wyżej.*

1254. Omnia Andreae ALCIATI V. C. emblemata. ANTVERPIAE, Chr. Plantin, 1573. 12mo. str. 559. psk. *Książka ta, której karty drukowane poprzekładane są białym papierem, służyła za album Hermanowi* SCHMIT *czyli* Faber *do wpisywania się przyiaciołom.*

1255. Hadriani JUNII medici emblemata. ANTVERPIAE, Chr. Plantin, 1564. 12mo. sk. *Książka przekładana białym papierem, służyła Adrianowi Burg za album. Są tu podpisy* Karola SIGONIUSZA, Huberta GOLTZA z rysunkiem, DUZY ojca i syna, Józefa SKALIGERA, etc.

Rzeczy na półkach w tejże szafie złożone:

1256. Ołtarzyk pokojowy polski, bardzo pięknie na blasze miedzianej malowany w Dreznie r. 1738, przez Gabriela Ambrożego DONATHA Barbatus zwanego, nadwornego malarza za czasów Augusta III., króla polskiego, dla Jana Michała de Sary.

1257. Potret w miniaturze angielki, w ramkach.

Pudełko papierowe czerwone, w którem złożone:

1258. Pisanie na trzcinie, za szkłem, w języku samskrytskim, przysłane xięciu Czartoryskiemu, G. Z. P., przez Sir JONES, sławnego orientalistę i wielkiego sędziego trybunału w Kalkucie, zawierające zdanie moralne z ksiąg świętych.

1259. Paczka liści trzcinowych, na których spisane wyznanie wiary Indian.

1260. Kilkunasto-łokciowy zwitek wstążeczki pargaminowej, na której wymalowane bożyszcza i wypisana wiara Indian.

1261. Pudełko papierowe niebieskie z rozmaitemi wierszami polskiemi.

1262. Linia jeometryczna z podziałką weryfikowaną w Paryżu r. 1747.

1263. Dzidka kamienna starożytna.

1264. Nóż w trzonku z perłowej macicy.

1265. Bilet wizytowy chiński, na papierze różowym: na którym medalion u góry wyraża imie osoby wizytę oddającej; u spodu trzy figury wyrażają rozsądek, zdrowie i szczęście, czego osoba wizytę oddająca życzy.

1266. Herb na szkle malowany Jerzego Krzysztofa EIMMART, malarza w Ratyzbonie, przez niego samego robiony r. 1655. *Dany przez xięcia Henryka Lubomirskiego.*

W tejże szafie u spodu szufladka, w której złożone:

1267. Kaftan łosiowy Cromwella i kapik jego matki. *Przywiezione z Anglii przez fundatorkę.*

1268. Ubior cały, staroświecki, z Lubomirskich SIENIAWSKIEJ kasztelanowej krakowskiej.

1269. Suknia, suto haftowana, pani de GUEBRIANT, posłowej która przywiozła MARIĄ LUDWIKĘ WŁADYSŁAWOWI IV.

1270. Dywan szalowy turecki, suto złotem haftowany, na którym matka sułtana Selima modlitwy swoje odmawiała. *Dany przez Annę z Sapiehów xiężnę Czartoryską.*

Na kolumnach, zawieszone trofea:

1271. Ostrze dzidy LUDWIKA XIV., z którą sam odprawiał turnieje; na niem są godła których używał. *Dane przez xięcia d'Orleans.*

1272. Berło RICHARDA II. króla angielskiego. *Dane przez milorda Fitz William.*

1273. Koszulka druciana od zbroi KAROLA ŚMIAŁEGO.

1274. Rękawice żelazne.

1275. Dzida de RENÉ xięcia lotaryńskiego, który zwyciężył Karola Zuchwałego pod Nancy.

1276. Szabla dawna polska nieznajoma.

1277. Tarcza ze skarbcu Radziwiłłów, dawna polska.

To wszystko szarfą szafirową związane, na której godło: BĄDŹ CO BĄDŹ.

Drugie trofeum płci pięknej:

1278. Kądziel hebanowa, trzema obrączkami złotemi, turkusami i koralami oprawnemi, obwiedziona.

1279. Wrzeciono hebanowe, z podobnemi ozdobami. *To wszystko szarfą ponsową związane.*

Gabinet na górze.

1280. Portret RAFAELA, przez niego samego malowany. Kupiony od familii Justynianów przez XX. Adama i Konstantego Czartoryskich.

1281. Obraz Chrystusa pana w dziecinnym wieku, z narzędziami ciesielskiemi; malowany przez PARMESANA.

1282. Portret ZYGMUNTA KAZIMIERZA królewicza polskiego, syna Władysława IV., malowany przez Gaspara NETSCHER. Kupiony w Paryżu, i dany przez pana Rzewuskiego, pisarza koronnego.

1283. Portret JOANNY D'ARC czyli Dziewicy z Orleanu, zrobiony dla Ludwika XIII. przez malarza LE DOMIQUAIN zwanego.

1284. Portret królowy polskiej (niewiadomo której) w sukience srebrnej. Kupiony po Stanisławie Auguście, królu polskim.

1285. *w ramach za szkłem*: Cząstka płótna z sufitu zamku dawnego w Blois, w którym był zabity xiąże Henryk DE GUISE, z rozkazu Henryka III.

1286. Portret Tomasza MORUS, malowany przez HOLBEINA. Kupiony w Szwaycarach przez fundatorkę.

1287. Portret DON JUANA d'Autriche, malowany przez HOLBEINA. Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.

przytem:

1288. Chorągiew jego którą miał na batalii de Lepante wzięta z arsenału bruxelskiego. Przysłana przez pana Beydaels. Na tej chorągwi są herby, dowodzące jej oryginalności.

1289. Portret KAROLA ZUCHWAŁEGO xięcia Burgundii, *przytem:* chorągiew jego z herbami, którą miał pod Nancy. Przysłana przez pana Beydaels.

1290. Portret xięcia de NEMOURS, malowany przez Giorgione. Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.

1291. Widok burzy olejno malowany, przez REMBRANDTA.

1292. Portret WILHELMA TELLA, olejno malowany.

1293. Portret papieża PIUSA VII.

1294. Obraz Chrystusa pana w młodym wieku, znaleziony w opuszczonym kościele w zamku LUBELSKIM pod tytułem ś. Trójcy, malowany na drzewie. Pięknością i starożytnością znakomity. Przysłany przez jenerała Morawskiego.

na stoliku do pisania.

1295. Zegar staroświecki po SIENIAWSKICH.

1296. Taca koralowa po MEDYCEUSZACH.

1297. Miednica i nalewka, drewniane, osobliwszej lekkości, po FILIPIE V., królu hiszpańskim.

1298. Puhar z kryształu, z nakrywką, w malakit i bronz oprawny. Dany przez xiężnę z Czartoryskich Würtemberską.

1299. Taca hebanowa, koralami ozdobiona, z kałamarzem i piaseczniczką w złoto oprawnemi. Od tejże.

1300. Wanienka alabastrowa, w której bardzo staroświecki koralami ozdobiony kałamarz i piasecznika, po SIENIAWSKICH.

1301. Taca hebanowa, z bramką, u której zawieszona lampa bursztynowa, wyrabiana. Lichtarz kornalinowy i dwie puszki jaspisowe. Z Rzymu przysłane.

1302. Pulpicik do xiążki, hebanowy, koralami ozdobiony. Od xiężny Würtemberskiej.

1303. Lichtarzyk z lapis-lazuli, w złoto oprawny.

1304. Pięć kamieni starożytnych do przyciskania papierów. Z Rzymu przysłane.

1305. Nóż do rozrzynania papieru, z drzewa bzowego, kształtnie zrobiony. Od zięcia Konstantego Czartoryskiego.

1306. Rękopism romansu Malwina i Ludomir. Przez Xiężnę z Czartoryskich Würtemberską.

1307. Poema o Puławach, przez Juliana NIEMCEWICZA r. 1804 napisane, z notami własnoręcznemi Xcia Adama CZARTORYSKIEGO, G. Z. P.

Na drugim stoliku.

1308. Taca srebrna, wypukło wyrabiana, rzadkiej piękności, po dawnej familii polskiej.

1309. Taca wyzłacana, bogato koralami i szmelcem ozdobiona, przez Antoniego Trevisana, 79go doże, dana rzeczypospolitej weneckiej; na niej dożowie przyjmowali pierścień kiedy zaślubiali morze. Przywieziona z Wenecyi przez pana Chreptowicza, powracającego z Rzymu.

przed stołami.

1310. Krzesło JANA JAKÓBA ROUSSA. w futerale bronzowym; przy niem noga od łóżka Voltaira, z Ferney. *Przez fundatorkę w Domu Gotyckim złożone.*

1311. Krzesło SHAKESPEARA, w futerale bronzowym. *Kupione przez fundatorkę w miejscu jego mieszkania.*

Szafka hebanowa większa.

1312. Łańcuch szmelcowany, z napisami arabskiemi. *Dany przez panią Brońcową.*

1313. Łańcuch szylkretowy, należący dawniey do matki xięcia Eugeniusza. *Dany przez Helenę z Przezdzieckich xiężnę Radziwiłłową.*

1314. Łańcuch rogowy, z herbami. *Dany przez Marią xiężnę Würtemberską.*

1315. Łańcuch złoty, filgranową robotą, bardzo staroświecki.

1316. Pierścień złoty, z portretem na oniksie, ELŻBIETY, królowy angielskiej. Robota tego pierścienia rzadkiej piękności.

1317. Robaczek złoty na listkach. *Dany przez Tadeusza Czackiego.*

1318. Rączka złota trzymająca perłę. *Dana przez Marią xiężnę Würtemberską.*

1319. Pszczółka złota. *Dana przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

1320. Guziki rozmaite, po SIENIAWSKIM i OSSOLIŃSKIM.

1321. Kolczyki staroświeckie, z wężowemi główkami. *Dane przez panią Władysławową Tarnowską.*

1322. Żółwik z perłowej macicy z wieku XVI. *Kupiony po elektorowej saskiej.*

1323. Zegarek z obrazkami najśw. Panny i Marii Magdaleny i z portretem pani Montespan. *Kupiony przez xięcia Czartoryskiego, jen. Z. podols.*

1324. Zegarek złoty czworograniasty, staroświecki. Niewiadomo do kogo należał.

1325. Zegarek maleńki złoty, po królu STANISŁAWIE LESZCZYŃSKIM. *Dany przez Felixa Chrzanowskiego, wnuka Michała Chrzanowskiego, któremu król na pamiątkę ten zegarek darował.*

1326. Zegarek srebrny osobliwszej formy, który był darowany przez HENRYKA IV. GABRIELI D'ESTRÉES. *Dany przez Mareta, ministra Napoleona.*

1327. Portret na szmelcu OJCA JÓZEFA, kapucyna, faworyta kardynała Richelieu.

1328. Dwa portrety malowane na szmelcu: MORSZTYNA i ŻONY jego.

1329. Paciorki BLANKI kastylskiej, królowy francuzkiej, matki Sgo Ludwika, wzięte w jej grobie podczas rewolucii w Paryżu. *Nabyte i dane przez Zofią Ordynatową Zamojską.*

1330. Medalion z kameu: drobne popiersie kobiety, osadzone w obwódce roboty koronkowej złotej, z uszkiem do zawieszania.

1331. Rodzaj kameu: faun kołyszący dziecię na nodze.

1332. Rodzaj kameu: snopek, herb Wazów, z cyfrą V. R. Vladislaus rex.

1333. Kubek z lapis-lazuli, używany przez ostatniego delfina, w więzieniu. *Dany przez Paulinę z Potockich Lubieńską.*

1334. Portrety: pani de SEVIGNÉ i pani de GRIGNAN, na szmelcu malowane, które były znalezione w gabinecie pani de Grignan.

1335. Wachlarz pani de GUEBRIANT, bardzo delikatnie z kości słoniowej rznięty; dany jej przez Marią Ludwikę. *Złożony w Domu Gotyckim przez xiężnę Radziwiłłową.*

1336. Wachlarz królowy polskiej, żony Leszczyńskiego. *Dany przez panią z Poniatowskich Branicką.*

1337. Wachlarz trzeci, z perłowej macicy, niewiadomo czyj. *Dany przez Paulinę z Potockich Lubieńską.*

1338. Łyżka kryształowa którą Piotr Wielki darował przy chrzcinach córce pani Jaraczewskiej. *Od familii do Domu Gotyckiego przysłana.*

1339. Łańcuch koralowy po Medyceuszach. *Dany przez Krystynę Potocką.*

1340. Kawałek porfiru z grobu WILHELMA zwanego Złym, w Palermie. *Przysłany przez Filipa Ludwika xięcia d'Orleans.*

1341. Pierścień wielki srebrny, z grobu w Sandomierzu.

1342. Pierścień złoty, z kamieniem starożytnym. *Dany przez pana Biernackiego.*

1343. Pierścień staroświecki srebrny, należał do jakiegoś biskupa.

1344. Pierścień kobiecy, złoty, z kamieniem na którym wyrznięta głowa Katarzyny de Medicis. *Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

1345. Pierścień srebrny na wierzchu rznięty, znaleziony na Ukrainie.

1346. Pierścień żelazny gładki, znaleziony na Podolu.

1347. Wielki pierścień żelazny wpół złamany, z herbem. *Dany przez panią hrabinę Krasicką.*

1348. Pierścień srebrny z krwawnikiem, znaleziony przy kopaniu okopów około Warszawy.

1349. Pierścień żelazny z krwawnikiem, na którym wyrznięty Jowisz czy Mars, znaleziony w okolicy miasta Tongres.

1350. Pierścień żelazny, bardzo stary, z literami chaldejskiemi.

1351. Pierścień żelazny, z kluczykiem, znaleziony w grobie w Ostrogu.

1352. Pierścień srebrny starożytny.

1353. Pierścień z kości słoniowej do naciągania łuku. *Dany przez xięcia Adama Czartoryskiego.*

1354. Mały pierścionek srebrny z wyobrażeniem Chrystusa pana; z czasów wojny de la Vendée.

Szafka hebanowa mniejsza.

1355. Pamiątki z PRAGI CZESKIEJ:

Dwa małe gzymsiki z żółtego marmuru.

Dwa kawałki gzymsu z marmuru zielonkowatego.

Sztuczka marmuru popielatego.

Dwa kawałki marmuru białego.

Figurka Matki Boskiej, szmelcowana, na złocie.

1356. Kawał obicia z pokoju DON JUANA. *Dany przez hrabinę Mikową.*

1357. Pierścień z kawałkiem kości HELOIZY. *Dany przez xiężnę Antoniową Radziwiłłową.*

1358. Kawałek drzewa posadzonego przez POPA, wzięty w Anglii.

1559. Kości rzymskie do grania, w tabakierce staroświeckiej.

1360. Pierścień cały z krwawnika, niegdyś własność Marcina LUTRA. *Dany przez xiężnę z Przezdzieckich Radziwiłłowę.*

1361. Krzyż orderu Śgo Ludwika złożony w Domu Gotyckim pod tytułem PAMIĄTKA NIESZCZĘŚLIWEGO.

1362. Perły z grobu Katarzyny de MEDICIS, złożone w tabakierce kamiennej. *Dane przez panią Ebonińską.*

1363. Wstążka xięcia D'ENGHIEN. *Dana przez Tadeusza Matuszewica.*

1364. Pieczątka nieoprawna z kamienia góry Arthurseat.

1365. Żelazo od strzałki, znalezione nad Dnieprem.

1366. Sprzączka od kulbaki MARII DE BOURGOGNE.

1367. Szach z szachownicy pani de STAËL, wzięty z domu w Coppet, w Szwajcarach. *Przez Karola Sienkiewicza do Domu Gotyckiego dany.*

1368. Cząstka drzewa posadzonego przez SHAKESPEARA. *Dana przez xiężnę z Wojnów Jabłonowską.*

1369. Cząstka z okna zamku w którym RICHARD król angielski był więziony. *Dana przez pana Griffith.*

1370. Pamiątki z POMPEJA, tojest: ziarna, chleb i płótno. *Dane przez Marią X. Würtemberską.*

1371. Szczątki z ubioru kościelnego kardynała de RICHELIEU. *Dane przez Tad. Matuszewica.*

1372. Oznaki i dekoracie wojskowe z Belgium. *Dane przez jenerała Sokolnickiego.*

1373. Dwa portrety na blasze, pięknie malowane i bardzo dawne. *Kupione na jarmarku w miasteczku Kanczugu, w Galicii.*

1374. Portret kobiety z odmianami. *Dany przez jen. Kropińskiego.*

1375. Ułomek ode-drzwi więzienia TASSA.

1376. Spód od tabakierki TARŁA, który zginął w pojedynku z xięciem Poniatowskim.

Szafa przy oknie:

Szkatułka z pamiątkami Burbonów.

1377. Na wierzchu szkatułki, pod szkłem, wachlarz chiński który należał do ANNY bawarskiej, żony delfina zwanego Wielkim, syna Ludwika XIV.

1378. Portret w miniaturze LUDWIKA XVI.

1379. ——————— MARII ANTONINY żony jego.

1380. ——————— xiężniczki ELŻBIETY siostry króla.

1381. ——————— DELFINA młodego.

1382. Włosy króla.

1383. Kwiatki zasuszone, z ogrodu królowej.

1384. Kawałek sukni białej, ostatniej, noszonej w dzień śmierci xiężniczki ELŻBIETY.

1385. Uffizio della B. V. Maria secondo la volgata edizione. Glossa latina, parafrasi italiana, e dissertazione liturgica, di Saverio Mattei. SIENA--*Pazzini Carli* 1777. 8. W wytwornej oprawie, brz. zło. Dzieło dedykowane przez drukarzy złotym drukiem MARII LUDWICE, W. xiężnie toskańskiej. A od tej exemplarz ten posłany królowej francuzkiej z podpisem: MARIE LOUISE A MARIE ANTOINETTE A L'OCCASION DE LA NAISSANCE DU DAUPHIN LOUIS JOSEPH XAVIER, L'ANNÉE 1781.

1386. Medal LUDWIKA XV, ten sam który był pod podstawą posągu jego na placu w Paryżu, podczas rewolucii rozwalonego.

1387. Kwiaty zasuszone z miejsca na którem ta nieszczęśliwa familia pogrzebioną była.

1388. Listki wiśniowe z drzewa posadzonego przez Ludwika XVI. pod gankiem w Wersalu, na którem w roku 1808 były owoce.

1389. Mały kobierczyk roboty xiężny de BERRY, dany xięciu tego dnia w którym był zabity.

Portrety w miniaturach, oprawne w mahoń, w formie książek.

1390. Portret MATKI REMBRANDTA.
1391. ——— SIOSTRY I CÓRKI REMBRANDTA.
1392. ——— Annibala CARACHE.
1393. ——— RUBENSA i żony jego.
1394. ——— RAFAELA.
1395. ——— JOANNY, królowy neapolitańskiej.
1396. ——— Isaaka NEWTONA.
1397. ——— COOKA.
1398. ——— Jana Jakóba ROUSSA.
1399. ——— Pani de WARENS.
1400. ——— WASHINGTONA w młodym wieku.
1401. ——— FRANKLINA.
1402. ——— DON JUANA d'Autriche.
1403. ——— WILHELMA xięcia de Nassau, rysowany.
1404. ——— FRANCISZKA I., króla francuzkiego.
1405. ——— HENRYKA VIII., króla angielskiego.
1406. ——— Anny de BOLEYN, żony Henryka VIII.

1407. Portret KAROLA I., króla angielskiego; przytem kawałek sukni i frandzli jego.

1408. ——— HENRIETTY, królowy angielskiej, żony KAROLA I.

1409. ——— pani de MONTESPAN.

1410. ——— xięcia KONDEUSZA Wielkiego.

1411. ——— FILIPA XIĘCIA d'Orleans, zwanego le Régent.

1412. ——— FRYDERYKA WILHELMA, zwanego Wielkim Elektorem.

1413. ——— WILHELMA III., króla angielskiego.

1414. ——— ANNY, królowy angielskiej; rysowany.

1415. ——— ALBERTA WALLENSTEINA, feldmarszałka.

1416. ——— Franciszka BAKONA.

1417. ——— WILHELMA xięcia de Nassau, w miniaturze.

1418. ——— SHAKESPEARA.

1419. ——— LINNEUSZA.

1420. ——— MARII ADELAIDY z Sabaudii, xiężny de Bourgogne.

1421. ——— GRESSETA, poety.

1422. ——— BAILLI.

1423. ——— LAWATERA.

1424. ——— NAPOLEONA jak był officerem.

1425. ——— nieznajomy.

Szafka

z pamiątkami Lawatera.

1426. *Rękopism na karteczkach in* 12mo., *w trzech pochwach.* Handbibliothek für Isabella CZARTORYSKA von Johann Caspar LAVATER, 1789.

1247. Geschenken an Freunde, oder hundert vermischte Gedanken von Johann Kaspar Lavater. 1796. in-24. *z dopiskiem autora:* An Isabella CZARTORYSKA 26. VI. 1797.

1428. Predigt über den 13 *v.* XIV k. der Offenbarung Johannis. Gehalten 1792. nach Pfenningers Tod, v. I. K. LAVATER. Zurich. J. K. Näf. 1792. 12.

1429. *Rękopism. pp. in-*16. Souvenir pour des voyageurs chéris, 1787. *z dopiskiem własnoręcznym Lavatera:* A l'incomparable Anne (tak) CZARTORJSKA, 28. X. 1789. Jean Gaspard LAVATER. *Napoczątku, ostrzeżenie:* J'ai plus d'une raison importante pour laquelle je désire, je prie, j'exige qu'il n'y ait jamais de copie de ce manuscrit, bien moins encore que ce souvenir soit publié sans ma permission expresse.

1430. Sześć pudełek z rysunkami fizyognomicznemi częścią ręcznemi, częścią rytowanemi, gdzie też są i listy Lavatera do xiężny E. Czartoryskiej.

na ścianie.

1431. Dwie szafeczki małe wiszące z kutasami złotemi, po chińsku lakierowane; po pani SIENIAWSKIEJ.

Szafka hebanowa wisząca, *w której:*

1432. Kufereczek chiński z zameczkiem; staroświecki.

1433. Imbryczek fajansowy, wykopany między Sieniawą a Oleszycami; na którym jest rok 1673.

1434. Filiżanka z dawnemi pamiątkami.

na stoliku przed kanapą.

1435. Szkatułka chińska, perłową macicą wykładana.

1436. Szkatułka z drzewa posadzonego przez POPA.

1437. Szkatułka szylkretowa, z rękawiczkami pani SIENIAWSKIEJ.

1438. Tabakierka kamienna w złoto oprawna, po pani SIENIAWSKIEJ.

1439. Kufereczek w kształcie tabakierki, bardzo delikatnie, filigranową robotą, z srebra wyrabiany.

1440. Szkatułka hebanowa, z zasuwką na wierzchu, z kości słoniowej wyrabianą; w środku tej szkatułki, 6 flaszeczek pięknie z alabastru rzniętych, do pachnideł.

1441. Szafeczka szylkretowa, w srebro okuta, z zameczkiem.

1442. Jajko z kości słoniowej, w środku wydrążone i bardzo delikatnie wyrabiane, kwiatkami srebrnemi nabijane.

1443. Wieżyczka drewniana kształtnej roboty.

1444. Flaszeczka metalowa, wyrabiana, i perłową macicą wykładana, do pachnideł.

1445. Flaszeczka kokowa, z podstawką i czopeczkiem z kości słoniowej.

1446. Sztuczczyk złotem nabijany z lusterkiem, w środku wyzłacany, na piórka; należał dawniej do PIOTRA WIELKIEGO.

1447. Nożyczki z futeralikiem stalowe szmelcowane, złotem nabijane, po AUGUŚCIE II., królu polskim.

przy ścianie obok drzwi.

1448. OŁTARZYK MOZAIKOWY, staroświeckiej roboty, z ko-

lumnami małemi z lapis-lazuli, umieszczony w otwartej szafce mahoniowej, z pułkami, i gradusem do klęczenia. *Dany przez Stanisława ordynata Zamojskiego.*

Przy ołtarzyku zawieszone,

Rożańce i Paciorki.

1449. Wielki rożaniec koralowy, którego decymki z lapis-lazuli, są obrączkami dyamentowemi oznaczone. Krzyż hebanowy szmaragdami i rubinami osadzony. *Ten rożaniec dany przez xiężnę Würtemberską.*

1450. Decymka z bursztynowych dużych paciorek; należała dawniej do xiężny z Morsztynów CZARTORYSKIEJ, kasztelanowej wileńskiej.

1451. Rożaniec kokowy, pochodzący ze skarbcu Radziwiłłów, i wedle twierdzenia, miał należyć do RADZIWIŁŁA, SIEROTKĄ przezwanego, który pielgrzymował do Jerozolimy. *Dany przez Konst. Dębowskiego.*

1452. Paciorki z granatów szlifowanych, z medalikiem srebrnym, po SIENIAWSKICH.

1453. Decymka jaspisowa, z krzyżykiem srebrnym, dawna; niewiadomo czyją była.

1454. Rożaniec z pestek wiśniowych, delikatnie rzniętych, po Sieniawskich.

1455. Rożaniec z drobnych bursztynowych paciorek, po SIENIAWSKICH.

1456. Decymka z krwawników, bardzo dawna.

1457. Krucyfix pozłacany, który miał być podanym do trzymania przy śmierci MAUPERTUIS.

na półkach pod ołtarzykiem.

Książki nabożne.

1458. *Rękopism* XVI *wieku, na pargaminie, in* 4to. Traité de la charité chretienne, avec l'institution de l'apotiquairerye, college et chapelle de la dicte charité chretienne. De l'invention de NICOLAS HOVEL, Parisien. Na karcie 15, herb francuzki i polski, pod któremi litera H. w koronie. Rękopism ozdobiony pięknemi i dziwnej świeżości malowidłami, całe karty zajmującemi. Należał on do Henryka III. króla polskiego i francuzkiego, oprawny w skórę zieloną, z gęstemi złotemi wyciskami.

1459. *Rękopism* XV. *wieku, na pargaminie, in* 8vo. Książka do nabożeństwa, Henryka III., po łacinie, z wielą pięknemi malowidłami. Na pierwszej stronicy poźniej dodany orzeł biały z literą H. Oprawna w aksamit karmazynowy, z klamrą i narożnikami srebrnemi.

1460. *Książka drukowana.* L'Office divin, tr. du latin en fr. p. Michel de MAROLLES; z textem łacińskim, z podpisem pani de MAINTENON; opr. w sk. czerwoną, z pięknemi wyciskami i z herbami francuzkiemi.

1461. *Rękopism na papierze,* XVIII. *wieku, in* 4to. Heures dediées á la reyne. Książka do nabożeństwa MARII LESZCZYŃSKIEJ, królowy francuzkiej, pisana, z przydaniem obrazków i ozdób przez P. Hergault. Na pięknej oprawie herb francuzki i polski.

1462. *Rękopism* XV. *wieku, in* 8vo. Książka do nabożeństwa.

po łacinie, z pięknemi kolorowemi obrazkami i ozdobami. Opr. w sk. czerwoną.

1463. *Rękopism* XV. *wieku, na pargaminie* 8vo. Książka do nabożeństwa, po holendersku, z pięknemi ozdobami; opr. w sk. czerwoną. Nabyta przez jenerała Sokolnickiego w Hollandii po ostatnim Statbuderze, i do Domu Gotyckiego przysłana.

1464. *Książka drukowana (około 1500), na pargaminie, in* 8vo. *na końcu książki:* Imprimées á Paris furent ces heures à l'usage de rome par JEAN DU PRE. Z rycinami obrazków i ozdób pobrzeżnych; opr. w sk. czerwoną. Dana przez jenerała Sokolnickiego.

1465. *Rękopism* XV. *wieku*, 12mo. Książka do nabożeństwa po łacinie. Kalendarz i kilka modlitw przy końcu po francuzku. Opr. w aksamit piusowy. Klamerka i narożniki złote i kamieniami wysadzane. Przywieziona ze Szwecii, i dana przez P. F. Wiernackiego.

1466. *Rękopism* XV. *wieku, na pargaminie*, 12mo. Książka do nabożeństwa, po holendersku; z malowidłami, opr. w sk. szarą.

1467. *Rękopism* XIV. *wieku, na pargaminie*, 8vo. Biblia łacińska, nabyta w Roterdamie, gdzie zapewniano, że należała do sławnego ERAZMA; pisana arcydrobnemi i czystemi literami; opr. w sk. czerwoną.

1468. Heures nouvelles, dediées á Mgr. dauphin, ecrites et gravées p. Elisabeth SENAULT. A Paris. in 24. opr. w sk. zieloną, ze złotemi klamerkami w kształt litery F.

1469. *Rękopism* XV. *wieku, na pargaminie, in*-24. Książka

do nabożeństwa, po łacinie. Kalendarz francuzki opr. w sk. czarną, z klamerką złotą.

1470. *Rękopism* xv. *wieku, na pargaminie, in*-24. Książeczka do nabożeństwa, po łacinie; na początku pieśn do nabożeństwa po włosku, pisana lazurem i złotem. opr. w pargamin.

1471. *Rękopism* xv. *wieku, na pargaminie, in* 12. Książka do nabożeństwa po łacinie; w ozdobach pobrzeżnych widać herb: lew stojący. Opr. w saf. czerwony.

1472. De Gemitu Columbæ, auctore R. BELLARMINO, S. J. Coloniæ. Cor ab. Egmond. 1638. 16mo. opr. w parg.

1473. *Rękopism* xv. *wieku, na pargaminie, in* 12mo. Psałterz łaciński, z obrazkami i ozdobami. Darowany był, przez Juliana Niemcewicza, Ignacemu Potockiemu 1804. r. w Puławach.

1474. *Rękopism* xv. *wieku, na pargaminie, in*-12mo. Książka do nabożeństwa, po łacinie, z obrazkami i ozdobami; należała do sławnego de Bay czyli Bajus, kanclerza uniwersytetu lowańskiego. Opr. w sk. marmurkową. Dana przez jenerała Sokolnickiego.

1475. *Rękopism* xv. *wieku, na pargaminie, in*-8vo. Książka do nabożeństwa, po łacinie, z obrazkami i ozdobami, na końcu podpis: GUILLAUME, P. D. O. 1579. Należała do sławnego Wilhelma de Nassau. „Il portait toujours une bible les psaumes ou „quelque autre livre de devotion,"— pisze o nim Moreri. Rękopism oprawny w sk., z wyciskami złotemi obrazków, po obu stronach.

1476. Heures à l'usage de Rome, acheuez l'an 1498. pour

Simon, VOSTRE a Paris. Text po łacinie, drukowany na pargaminie, in-4. Większe obrazki kolorowane; pobrzeżne, piękne i dziwnej rozmaitości ozdoby, między któremi jest TANIEC ŚMIERCI, czarne. Bardzo piękny ekzemplarz opr. w sk. czerwoną.

1477. *Rękopism* XV. *wieku, na pargaminie.* Książka do nabożeństwa, po holendersku, z ozdobami. opr. w sk. ciemną, z klamerkami.

1478. Hore beate marie virginis secundum usum romanum, cum illius miraculis et figuris apocalipsis et biblianis, una cum triumphis cesaris. Drukowane na pargaminie, in-8vo., przez Simona VOSTRE, w Paryżu, bez oznaczonego czasu. Ryciny czarne, opr. w sk. czarną z ziel. pap. Ekzemplarz ten należał do prof. Baudewyns. Przysłany przez jenerała Sokolnickiego.

1479. *Rękopism* 1468 *roku na pargaminie.* Książka do nabożeństwa, po holendersku. Dana przez pana ROEPES 1483 r. kościołowi harlemskiemu:—„Ut perpetue in eadem permaneat,"—jak świadczy współczesny dopisek. Opr. w sk. ciemną, z klamrami. Przysłana przez jenerała Sokolnickiego.

1480. Hore beate marie virginis secundum usum romanum in-8vo majori, na pargaminie, według wszelkiego podobieństwa drukowane w Paryżu przez Simona VOSTRE. Ryciny większe kolorowane; ozdoby pobrzeżne historyczne, gdzie i TANIEC ŚMIERCI,—czarne. Piękny ekzemplarz, opr. w sk. szarą. Przysłany przez jenerała Sokolnickiego.

1481. L'Office de la semaine sainte, en latin et en français, n[lle] ed. Paris. Gareau. 1743. in-12mo. Na okładkach herby, polski i francuzki. Zdaje się że ta książeczka należała do MARII Z LESZCZYŃSKICH królowy francuzkiej.

Zbiór ciekawych dzieł polskich (a-u), w jednym wolumenie zawartych Kantyczkami zwanym.

1482. *a.* Krótka odpowiedź przez Andrzeja (ZEBRZYDOWSKIEGO) biskupa krakowskiego na artykuły obłędliwe Marcina KROWICKIEGO. Drukowano WKRAKOWIE, przez Łazarza Andrysowicza, r. 1556.

1483. *b.* Rodzaj albo potomstwo Marcina LUTERA, piątego ewangielisty y ojca 1561.

1484. *c.* Rzecz którą uczynił do najmocnieyszego króla ZYGMUNTHA AUGUSTHA y do wszystkiey rady koronney urodzony pan RAPHAŁ LESZCZYŃSKI, radzieyowski y żołdawski starostha, imieniem wszystkiey szlachthy, w Piotrkowie, na walnym sejmie, dnia 30 listopada r. 1562.

1485. *d.* Oratio Dominica. To yest modlitwa pańska podług ssczyrego textu na polską pyosnkę przełożona. A knyey yest przydane wyznanye wiary krześciyańskyey. *(z nutami na cztery głosy).*

1486. *e.* Przykazanye Boże. WKRAKOWYE, Hyeronim Wietor prasował. 1545. *Na tytule, wystawia rycina*

Mojżesza z rogami klęczącego, i odbierającego tablice przykazań.

1487. *f.* Pyesn o narodzenyu pańskim J. Il. W KRAKOWIE, Łazarz Andrysowic wybiyał.

1488. *g.* Pyosnka na dzień narodzenia pańskiego, na nutę jako: Dies est letitiæ, etc. Przyłożona jest kolęda ku spiewaniu dla dziatek. Łazarz Andrysowic drukował. *(z nutami na cztery głosy).*

1489. *h.* Grates, to jest: dziękowanie z narodźenia na świat Syna Bożego. Łazarz Andrysowic wybiyał, 1556. *(z nutami na cztery głosy).*

1490. *i.* Christe qui lux es et dies, (po polsku), M. R. W KRAKOWIE, Łazarz Andrysowic wybiyał. *(z muzyką na cztery głosy).*

1491. *k.* Pieśń o bożym umęczeniu bardzo nabożna, y wsselkiemu krześciyaninowi potrzebna. W KRAKOWIE. Łazarz Andrysowic drukował. *(z nutami na cztery głosy).*

1492. *l.* Pieśń o zmartwychwstaniu pańskim J. L. (Jakóba Lubelczyka). *(z nutami na cztery głosy).*

1493. *m.* Prośba o ducha świętego. Druga pieśń o ś. Duchu: Veni creator spiritus, etc. i psalm 46. *(z nutami na jeden głos).*

1494. *n.* Modlitwa powssednya do Troyce święthey przeciwko nyeprzyyacyelom koscyoła swiętego. W KRAKOWIE, u wdo. Hier. Viet. XLIX. (1549.) *Rycina tytułowa wystawia trzy osoby Trójcy ś., z rokiem* 1532. *Muzyka na jeden głos.*

1495. *o.* Pyeśń nowa, w którey iest dziękowanie panu Bo-

gu wssechmogącemu, że malutkim a prostakom raczył objawić tajemnice królestwa swojego. 1556. W KRAKOWIE. Łazarz Andrysowic wybiał. *(z muzyką na cztery głosy).*

1496. *p.* Pyesń nowa o krewkości wyelkycy każdego człowyeka, a którym obyczayem przyść może ku lasce panskyey. W KRAK. Łazarz Andrysowic prasował. *(z muzyką na cztery głosy).*

1497. *q.* Pieśń nowa o nawróceniu grzesznego człowieka ku panu Bogu. Druga pyeśń o śmierci, o daremne swieckie uciessenie, etc. W KRAK. Łazarz Andrysowic wybiał. LVI. 1556. *(z nutami na jeden głos).*

1498. *r.* Pieśń przy pogrzebie człowieka krześcijańskiego. Przyłożon też jest psalm pierwszy. Łazarz Andrysowic wybiał. z nutami.

1499. *s.* Pieśń nowo uczyniona na wesele wielmożnego pana KOSTKI Z STYMBARKU, podskarbiego ziem pruskich, starosty puckiego, wojewodzica chełmińskiego, dworzanina J. K. M., o małżeństwie świętym, M. H. KRAK. Łazarz Andrysowic. LVI. 1556. *(z nutami na trzy głosy).*

1500. *t.* Pieśń Augustyna y Ambrożego biskupów świętych: Te Deum laudamus, *po polsku.*

1501. *u.* Lekarstwa końskie doskonałe, doświadczone od wielu stalmistrzów, ktemu nowo przydano: iako koń ma być sprawion ku zawodu, y innych wiele rzeczy nowych i sprawnych przydano ktemu. (Brak ostatniej karty.)

1502. Przysmaki duchowne, gorczyca i kwas, przez X.

Gabryela LEOPOLITĘ (we Lwowie,) 1619, in-4to.
Dar Juliana Niemcewicza.

1503. *Rękopism z 1577 roku, na pargaminie, folio.* Benedictiones quas solet abbas in solemnitatibus populo dare. *na końcu:* Finitus est liber iste. 1577. Et est comparatus per R. D. Thomam POLANOWSKII. Scriptus vero per me Albertum WESTCHOWSKI; oretur Deus pro eis.

w kącie za ołtarzykiem.

1504. Laska MATKI CROMWELLA, składająca się z 13 sztuk kościanych białych, w deseń wyrabianych.

1505. Laska z gałką jaspisową, skórą obłożona, na której różne desenie wybijane.

1506. Laska z białej kości na podobieństwo trzcinki wyrabiana, u której także gałka, i pod nią sztuka jedna odśrubowuje się.

1507. Trzcinka cienka z kutasikiem, ze wstążeczki koloru lila, z gałeczką małą kościaną, w środku tej jest rapir.

1508. Trzcinka cieniutka, z gałką kościaną.

1509. Laska gładka, z białej kości, z gałką szylkretową, z dwóch sztuk składająca się.

1510. Ułomek laski szylkretowej.

Dodatek.

W czasie drukowania niniejszego pocztu przybyły następujące pamiątki do Domu Gotyckiego.

1511. Kronika Bielskiego 1597. oprawna w deski i bronzy, po staroświecku; umieszczona na stole marmurowym w przedpokoju, i łańcuchem przymocowana do ściany.

1512. Portret olejno malowany FRANCISZKA I.

1513. ——— HENRYKA II, króla francuzkiego.

1514. ——— LE GROS DAUPHIN.

1515. ——— LA GRANDE MADEMOISELLE.

1516. ——— panny de FONTANGE, kochanki Ludwika XIV.

1517. ——— panny de la FAYETTE.

1518. ——— pani de TENCIN.

1519. ——— xięcia de VENDOMME.

1520. ——— Joanny SEYMOUR, żony Henryka VIII.

1521. ——— xiężny d'HARCOURT.

1522. ——— Jana de MEDICIS.

1523. ——— JUSTA LIPSIUSZA.

1524. ——— IZABELLI, żony Filipa II, króla hiszp.

1525. ——— SAYFOEDINA, króla wyspy Tidor.

1526. Bogaty futerał MAMELUCKI, z brzytwami; znaleziony na pobojowisku pod Heliopolis, w Egipcie. Ze zbioru pana DENON.

1527. Guzik od sukni Washingtona.

To wszystko przysłane od Xcia Konstantego Czartoryskiego.

1528. Szafeczka hebanowa staroświecka, wyzłacana. *Od hr. Rozalii Rzewuskiej.*

1529. Krosienka mahoniowe do haftowania, które należały do Marii Antoniny, królowy francuzkiej. *Od pani Brzostowskiej.*

1330. Gałązka cedru z grobu Washingtona, z wierszem angielskim następującej treści:

Patrz, jak te bujne cedry pod nieba się wznoszą:
Naród-to je tak łzami wykarmił wdzięcznemi;
I karmić nieprzestanie, z boleścią, z roskoszą,
Póki cnota i czułość i wolność na ziemi. ---

1331. Kawałek czarnego aksamitu z sukni Washingtona, i jego własnoręczne pisanie: „Mount Vernon."

Te pamiątki przysłała do Puław pani ELIZA PARKE CUSTIS, *wnuczka pani Washington, wraz z następującym listem, datowanym 26. kwietnia 1828 r. z Washingtonu:*

„Ten kawałek aksamitu jest z sukni Washingtona. Wyrazy „Mount Vernon„, nazwisko ulubionego mu mieszkania, i gdzie jego szanowne zwłoki spoczywają, napisane były jego własną ręką, w liście do mnie. Dowiedziawszy się od mojego przyjaciela, o wysokiem uwielbieniu, którem xiężna Czartoryska przejęta iest dla ojca ludu amerykańskiego, niosę jej w darze te pamiątki po człowieku, który był pierwszym w wojnie, pierwszym w pokoju, pierwszym w sercach spółziomków. Niech one będą i pomnikiem Washingtona, i dowodem mojego uradowania się tak sprawiedliwą czcią dla Niego w owym zacnym narodzie polskim, którego synowie walczyli za wolność mojej ojczyzny."

KONIEC.